

Nr 5 A.

Ankom till riksdagens kansli den 18 mars 1919 kl. $\frac{1}{2}$ 5 e. m.

Utlåtande angående regleringen av utgifterna under riksstatens för år 1920 femte huvudtitel, innefattande anslagen till sjöförvarsdepartementet.

(1:a avd.)

MARINEN.**Departementet.**

1:o) I den till riksdagen den 9 januari 1919 avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov i avseende å femte huvudtiteln har Kungl. Maj:t, under åberopande av punkt 1 av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över sjöförvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att, med godkännande av det vid statsrådsprotokollet fogade förslag till stat för sjöförvarsdepartementet, i riksstaten för år 1920 höja anslaget till departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli och kommandoexpeditionen, nu 69,900 kronor, med 1,700 kronor till 71,600 kronor.

Departemen-
tets avdelning
av Kungl.
Maj:ts kansli
och
kommando-
expeditionen.

[1^a).]

I fråga om utredningen i detta ärende får utskottet hänvisa till sid. 9 och 10 i åberopade statsrådsprotokollet.

Sedan innevarande riksdag med anledning av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning medgivit förhöjning av vissa inom statsförvaltningen anställda kvinnliga biträdens avlöningsförmåner, kommer på grund härav en ökning av ifrågavarande stat att ske med 800 kronor. Det av 1918 års lagtima riksdag godkända förslaget till avlöningsförbättring för vissa

Utskottets
yttrande.

*) Hänvisar till punkt i statsrådsprotokollet.

ordinarie vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare föranleder likaledes en ökning av staten med 900 kronor.

Det belopp, varmed departementets stat av nu nämnda anledningar bör höjas, utgör alltså 1,700 kronor.

Med tillstyrkande av vad Kungl. Maj:t under denna punkt föreslagit, hemställer utskottet,

att riksdagen må, med godkännande av det vid statsrådsprotokollet den 9 januari 1919 fogade förslag till stat för sjöförsvarsdepartementet, i riksstaten för år 1920 höja anslaget till departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli och kommandoexpeditionen, nu 69,900 kronor, med 1,700 kronor till 71,600 kronor.

Marinförvaltningen och marinstaben.

Marinförvalt-
ningen.

[2.]

2:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 2) att, med godkännande av det vid statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden den 9 januari 1919 fogade förslag till stat för marinförvaltningen, i riksstaten för år 1920 höja anslaget till marinförvaltningen, nu 137,000 kronor, med 3,600 kronor till 140,600 kronor.

Utredningen i ärendet förekommer i statsrådsprotokollet sid. 11—13.

Utskottets
utlåtande.

Det av 1918 års lagtima riksdag godkända förslaget till avlöningsförbättring för vissa ordinarie vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare ävensom innevarande riksdags beslut i fråga om förhöjning av vissa inom statsförvaltningen anställda kvinnliga biträdens avlöningsförmåner föranleder en ökning å marinförvaltningens stat med 3,600 kronor.

Med tillstyrkande av vad Kungl. Maj:t under denna punkt föreslagit, hemställer utskottet,

att riksdagen må, med godkännande av det vid statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden den 9 januari 1919 fogade förslag till stat för marinförvaltningen, i riksstaten för år 1920 höja anslaget till marinförvaltningen, nu 137,000 kronor, med 3,600 kronor till 140,600 kronor.

3:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 3) får utskottet hemställa,

Forstärkning
av anslaget
till marin-
förvaltningen.

[3.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, på extra stat för år 1920 bevilja

a) till *beredande av fyllnad i den i marinförvaltningens stat uppförda anvisningen till vikariatsersättning, arvoden till extra ordinarie tjänstemän och biträden samt renskrivningskostnad m. m.* ett förslagsanslag, högst, 25,120 kronor,

b) till *anställande av två extra revisorer och en extra föredragande i anmärkningsmål i marinförvaltningen samt till förstärkning jämväl i övrigt av arbetskrafterna å revisions- och bokslutskontoren därstädes* ett förslagsanslag, högst, 20,850 kronor, därav högst 250 kronor må tagas i anspråk till vikariatsersättning under semester för extra revisorerna.

4:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 4) att med godkännande av det vid statsrådsprotokollet den 9 januari 1919 fogade förslag till stat för marinstaben, i riksstaten för år 1920 höja anslaget till marinstaben, nu 7,000 kronor, med 700 kronor till 7,700 kronor.

Marinstaben.

[4.]

Beträffande departementschefens yttrande i fråga om detta anslag får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 19—22.

Av den å förevarande anslag äskade förhöjningen, 700 kronor, hänför sig ett belopp av 400 kronor till den av 1918 års lagtima riksdag beslutade löneregleringen för vissa vaktmästare.

Utskottets
yttrande.

Då Kungl. Maj:t nu tillika föreslagit, att den å staten uppförda vaktmästarebefattningen måtte förändras till en förste vaktmästarebefattning, skulle härav föranledas en ytterligare ökning i staten med 300 kronor. Som skäl för denna förändring har departementschefen anført, att de göromål, som befattningsinnehavaren hade att utföra, vore av särskilt ansvarskrävande art.

Då utskottet emellertid icke funnit sig övertygat om att vaktmästaren vid marinstaben intager en sådan särställning, att icke ett uppflyttande av honom till förste vaktmästare skulle kunna förväntas medföra anspråk på enahanda förmån från åtskilliga andra befattningshavare i ungefär samma ställning, anser sig utskottet icke kunna tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag i denna del.

Anslagsökningen för år 1920 bör alltså enligt utskottets mening begränsas till 400 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med godkännande av stat för marinstaben av den lydelse, bilaga B vid detta utlåtande utvisar, i riksstaten för år 1920 höja anslaget till marinstaben, nu 7,000 kronor, med 400 kronor till 7,400 kronor.

Undervisningsverken.

Sjökrigs-
högskolan.

[5.]

5:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 5) att, med godkännande av det vid statsrådsprotokollet över sjöförvarsärenden den 9 januari 1919 fogade förslag till stat för sjökrigshögskolan, i riksstaten för år 1920 höja reservationsanslaget till sjökrigshögskolan, nu 27,225 kronor, med 400 kronor till 27,625 kronor.

Utredningen i ämnet förekommer å sid. 22 och 23 i statsrådsprotokollet.

Då den av Kungl. Maj:t föreslagna anslagshöjningen har sin grund i 1918 års lagtima riksdags beslut om avlöningsförbättring för vissa ordinarie vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare, hemställer utskottet,

att riksdagen må, med godkännande av det vid statsrådsprotokollet över sjöförvarsärenden den 9 januari 1919 fogade förslag till stat för sjökrigshögskolan, i riksstaten för år 1920 höja reservationsanslaget till sjökrigsskolan, nu 27,225 kronor, med 400 kronor till 27,625 kronor.

Sjökrigs-
skolan.

[6.]

6:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 6) att, med godkännande av det vid statsrådsprotokollet över sjöförvarsärenden den 9 januari 1919 fogade förslag till stat för sjökrigsskolan, i riksstaten för år 1920 höja reservationsanslaget till sjökrigsskolan, nu 48,069 kronor, med 400 kronor till 48,469 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 23 i statsrådsprotokollet.

Då den av Kungl. Maj:t föreslagna anslagshöjningen har sin grund i 1918 års lagtima riksdags beslut om avlöningsförbättring för vissa ordinarie vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare, hemställer utskottet,

att riksdagen må, med godkännande av det vid statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden den 9 januari 1919 fogade förslag till stat för sjökrigsskolan, i riksstaten för år 1920 höja reservationsanslaget till sjökrigsskolan, nu 48,069 kronor, med 400 kronor till 48,469 kronor.

7:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 7) dels medgiva, att tillfällig löneförbättring under år 1920 må enligt nedan angivna grunder utgå till lärarpersonal vid sjökrigsskolan, med rätt för Kungl. Maj:t att utfärda de närmare föreskrifter, som för tillämpning av dessa grunder må befinnas erforderliga:

Tillfällig löneförbättring åt viss lärarpersonal vid sjökrigsskolan.

[7.]

1) delaktighet i den tillfälliga löneförbättringen tillkommer den, som under år 1920 eller någon del av nämnda år är anställd i egenskap av lektor eller lärare i fysik eller franska språket vid sjökrigsskolan;

2) den tillfälliga löneförbättringen utgår med följande belopp, för helt år räknat:

till lektor i 1:a—4:e lönegraderna	med 400 kronor
» » » 5:e lönegraden	» 300 »
» lärare i fysik	» 300 »
» » » franska språket	» 300 »

3) den tillfälliga löneförbättringen utgår till befattningshavare i samma ordning som lönen vid tjänsten eller, där avlöningen vid tjänsten utgår i form av arvode, i samma ordning som detta;

dels ock för bestridande av kostnaderna för omförmälda löneförbättring på extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag av 1,300 kronor.

Utredningen i ärendet förekommer å sid. 23 och 24 i statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag har 1918 års riksdag dels medgivit, att tillfällig löneförbättring under år 1919 finge enligt vissa angivna grunder utgå till lärarpersonal vid sjökrigsskolan och vid navigationsskolorna i riket, med rätt för Kungl. Maj:t att utfärda de närmare föreskrifter, som för tillämpning av dessa grunder kunde befinnas erforderliga, dels ock för bestridande av kostnaderna för omförmälda löneförbättring på extra stat för år 1919 anvisat ett förslagsanslag av 21,000 kronor.

I samband med Kungl. Maj:ts under sjunde huvudtiteln framlagda förslag till omorganisation av kommerskollegium har framställning gjorts om anvisande av ett belopp utav 19,700 kronor för beredande av tillfällig löneförbättring under år 1920 åt lärarpersonalen vid navigations-skolorna.

Departementschefen har ansett, att behovet av avlöningsförstärkning för år 1920 även för lärarpersonalen vid sjökrigsskolan borde tillgodoses genom tillfällig löneförbättring i enlighet med de för år 1919 gällande grunderna. Det härför erforderliga anslaget har vidare ansetts böra erhålla förslagsanslags natur och bestämmas till (21,000—19,700) 1,300 kronor.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) medgiva, att tillfällig löneförbättring under år 1920 må enligt nedan angivna grunder utgå till lärarpersonal vid sjökrigsskolan, med rätt för Kungl. Maj:t att utfärda de närmare föreskrifter, som för tillämpning av dessa grunder må befinnas erforderliga:

1) delaktighet i den tillfälliga löneförbättringen tillkommer den, som under år 1920 eller någon del av nämnda år är anställd i egenskap av lektor eller lärare i fysik eller franska språket vid sjökrigsskolan;

2) den tillfälliga löneförbättringen utgår med följande belopp, för helt år räknat:

till lektor i 1:a—4:e lönegraderna	med 400 kronor
» » » 5:e lönegraden	» 300 »
» lärare i fysik	» 300 »
» » » franska språket	» 300 »

3) den tillfälliga löneförbättringen utgår till befattningshavare i samma ordning som lönen vid tjänsten eller, där avlöningen vid tjänsten utgår i form av arvode, i samma ordning som detta;

b) för bestridande av kostnaderna för omförmälda löneförbättring på extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag av 1,300 kronor.

8:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 8) att, med godkännande av det vid statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden den 9 januari 1919 fogade förslag till stat för marinintendentskolan, i riksstaten för år 1920 höja reservationsanslaget till marinintendentskolan, nu 9,100 kronor, med 2,875 kronor till 11,975 kronor.

Marinintendentskolan.

[8.]

Utredningen i ärendet förekommer i statsrådsprotokollet sid. 25—34.

Anslaget till marinintendentskolan, vilket är av reservationsanslags natur, är i riksstaten för år 1919 upptaget till 9,100 kronor.

Utskottets yttrande.

Detta anslag är i enlighet med av Kungl. Maj:t den 17 december 1915 fastställd stat fördelat på följande sätt:

	Karlskrona station		Stockholms station		Summa	
Arvoden till lärare { i reglemente för marinen i intendenturtjänst övrige lärare }	650	—	{ 150 — 450 — 5,425 — }	—	6,675	—
Till hyra för lokal och inköp av undervisningsmateriel samt extra utgifter m. m.	335	—	1,955	—	2,290	—
	985	—	7,980	—	8,965	—
Till Kungl. Maj:ts disposition för lärararvoden	—	—	—	—	135	—
Summa kronor	—	—	—	—	9,100	—

Av den nu begärda höjningen av anslaget äro avsedda, till avlöningsförbättring åt lärarpersonalen 2,475 kronor, därav 2,275 kronor för tolv lärare vid aspirantskolan i Stockholm och 200 kronor för lärarne vid

elevskolan i Karlskrona, samt återstående delen, 400 kronor, för bestridande av förhöjda hyreskostnader för skolans avdelning i Stockholm.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag får utskottet hemställa,

att riksdagen må, med godkännande av det vid statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden den 9 januari 1919 fogade förslag till stat för marinintendent-skolan, i riksstaten för år 1920 höja reservationsanslaget till marinintendentskolan, nu 9,100 kronor, med 2,875 kronor till 11,975 kronor.

Flottan.

Avlöning, ersättningar m. m.

Avlöning för
flottans kårer
och stater.
Officers-,
underofficers-
och sjömans-
kårererna.

[9.]

9:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 9) dels att godkänna de vid statsrådsprotokollet fogade förslag till nya stater för flottans officerskår, för flottans underofficerskår, för marinintendenturkåren, för marinläkarkåren och för flottans poliskår; dels ock att i riksstaten för år 1920 öka förslagsanslaget till avlöning för flottans kårer och stater, nu 6,888,365 kronor, med 2,755 kronor till 6,891,120 kronor.

Beträffande denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härmed för riksdagen

anmäla.

Rekapitulations- och
avskeds-
premier
vid flottan.

[10.]

10:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 10) att i riksstaten för år 1920 höja förslagsanslaget till rekapitulations- och avskedspremier vid flottan, nu 122,000 kronor, med 21,000 kronor till 143,000 kronor.

Beträffande denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härmed för riksdagen

anmäla.

11:o) Med anledning av Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 11) hemställer utskottet,

Extra löne-
tillägg åt
vissa tjänste-
män och
betjante.

[11.]

att riksdagen må till beredande, i enlighet med de i statsrådsprotokollet över finansärenden den 9 januari 1919 angivna grunder, av extra lönetillägg för år 1920 åt en del tjänstemän och betjante i ämbetsverk, kårer och stater, hörande till sjöförsvarsdepartementet, på extra stat för år 1920 anvisa såsom förslagsanslag ett belopp av 500 kronor.

12:o) Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts framställning (punkt 12) hemställer utskottet,

Ersättning för
rustning och
rotering.

[12.]

att riksdagen må i riksstaten för år 1920 minska förslagsanslaget till ersättning för rustning och rotering, nu 4,000 kronor, med 880 kronor till 3,120 kronor.

13:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 13) att i avvaktan på den proposition, angående beviljande av anslag till höjning av avlöningen till månadslönare, Kungl. Maj:t kunde komma att till riksdagen avlåta, för berörda ändamål bland de extra förslagsanslagen å femte huvudtiteln för år 1920 beräkna ett belopp av 92,873 kronor.

Höjning av
avlöningen
till månads-
lönare.

[13.]

Rörande denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härmed för riksdagen

anmäla.

Intendenturen.

14:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 14) att i riksstaten för år 1920 minska reservationsanslaget till beklädnad åt sjömans- och skeppsgosse-kårerna, nu 566,012 kronor, med 68,256 kronor till 497,756 kronor.

Beklädnad åt
sjömans- och
skeppsgosse-
kårerna.

[14.]

Departementschefens utredning i fråga om detta anslag återfinnes å sid. 68—78 av åberopade statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

Reservationsanslaget till beklädnad åt sjömans- och skeppsgosse-kårerna är i riksstaten för år 1919 uppfört med ett belopp av 566,012 kronor.

Anslagets belopp var beräknat på följande sätt:	
för 4,400 man av sjömanskåren $4,400 \times 108$	= 475,200 kronor
» 600 skeppsgossar 600×90	= 54,000 »
	<hr/> 529,200 kronor.

Under förutsättning att 2,436 man bodde utom kasern, har upptagits sängservis för $5,000 - 2,436 = 2,564$ man à 3 kronor	7,692 »
--	---------

Till beredande av fri tvätt åt stammanskapet har upptagits	20,000 »
--	----------

Vidare har beräknats till avlönande av 8 rustkammaruppbördsmän (4 vid varje station à högst 1,080 kronor vid Karlskrona och högst 1,200 kronor vid Stockholms station) sammanlagt högst	9,120 »
---	---------

Summa kronor	566,012 kronor.
--------------	-----------------

Ovannämnda poster å resp. 475,200 och 54,000 kronor utgöra kostnader för beklädnadens underhåll, vilka beräknats till 108 kronor per år för varje man av sjömanskåren och till 90 kronor per år för varje skeppsgosse.

Därjämte har 1918 års riksdag till förstärkning av det ordinarie beklädnadsanslaget på extra stat för år 1919 beviljat ett förslagsanslag, högst, 255,000 kronor, beräknat till 45 % av det ordinarie anslagets summa.

På grund av det utav 1918 års riksdag beslutade överflyttandet av underofficerskorpraler i 1:a lönegraden till en ny lägre underofficersgrad hade det för år 1919 beräknade anslaget till beklädnad åt sjömans- och skeppsgosse-kårerna rätteligen bort minskas med 78,300 kronor. I den proposition (nr 356), vari sagda överflyttande föreslogs, anfördes emellertid, att, då 1918 års riksdag vid tiden för propositionens avlåtande redan fattat beslut beträffande flottans beklädnadsanslag, de jämkningar i nämnda anslag, som föranleddes av den föreslagna minskningen i sjömanskårens numerär, torde kunna tagas i betraktande först i statsverkspropositionen till 1919 års riksdag.

Vid 1918 års slut hade å detta reservationsanslag uppstått en brist, beräknad till 119,000 kronor. Till täckande av denna brist hava å tilläggsstaten för år 1919 äskats särskilda medel.

Beträffande åter anslagsbehovet för innevarande år har det visserligen befunnits tvekelaktigt, huruvida de beviljade medlen komma att bli tillfyllest, men med hänsyn till att årets anslag upptagits med 78,300 kronor mera än som bort beräknas, och då en återgång till mera normala prislägen ansetts sannolik, har Kungl. Maj:t funnit sig icke nu behöva äska ytterligare anvisning för ifrågavarande ändamål under detta år.

Vad slutligen angår de för år 1920 erforderliga medlen, har Kungl. Maj:t i fråga om det ordinarie beklädnadsanslaget företagit ett par smärre jämkningar, varförutom en väsentlig minskning kunnat företagas på grund av det ovan nämnda överförandet till underofficerskårens stat av 675 manskapsbeställningar i 1:a lönegraden. Det av Kungl. Maj:t för år 1920 beräknade ordinarie anslagsbehovet kommer på grund härav att med 68,256 kronor understiga motsvarande belopp å 1919 års riksstat och uppgå till 497,756 kronor. I likhet med vad som för innevarande år ägt rum, har emellertid Kungl. Maj:t ansett ett förstärkningsanslag böra å extra stat uppföras med 45 procent av det ordinarie anslagets belopp. Det för år 1920 erforderliga förstärkningsanslaget har följaktligen av Kungl. Maj:t upptagits med 224,000 kronor.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot vad sålunda föreslagits.

Beträffande förevarande ordinarie anslag hemställer utskottet,

att riksdagen må i riksstaten för år 1920 minska reservationsanslaget till beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekåreerna, nu 566,012 kronor, med 68,256 kronor till 497,756 kronor.

15:o) I anslutning till vad utskottet ovan anført får utskottet med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 15) hemställa,

att riksdagen må till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekåreerna på extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag, högst, 224,000 kronor.

Förstärkning
av reservat-
tionsanslaget
till beklädnad
åt sjömans-
och skepps-
gossekåreerna.

[15.]

16:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 16) att i riksstaten för år 1920 minska förslagsanslaget till naturaunderhåll åt personal vid flottan, nu 2,117,511 kronor, med 19,075 kronor till 2,098,436 kronor.

Natura-
underhåll åt
personal vid
flottan.

[16.]

I fråga om detta anslag kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härmed för riksdagen anmäla.

Nybyggnad och underhåll.

Flottans
nybyggnad
och underhåll.

[17.]

17:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 17) att i riksstaten för år 1920 minska reservationsanslaget till flottans nybyggnad och underhåll, nu 3,267,550 kronor, med 72,500 kronor till 3,195,050 kronor.

I fråga om utredningen rörande detta anslag får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 84—96.

Utskottets
yttrande.

Förevarande ordinarie anslag är för år 1919 i riksstaten upptaget med ett belopp av 3,267,550 kronor. Därjämte har emellertid till förstärkning av samma anslag å extra stat för år 1919 beviljats ett förslagsanslag, högst, 965,300 kronor, motsvarande 30 % av det ordinarie anslaget.

På grund av skedd utrangering och förlust av vissa äldre fartyg har Kungl. Maj:t ansett, att anslagsbehovet för år 1920 bör kunna begränsas till 3,195,050 kronor, vilken summa med 72,500 kronor understiger innevarande års anslag.

En förstärkning av anslaget även för år 1920 har emellertid ansetts nödvändig, varför Kungl. Maj:t i sådant hänseende föreslagit, att ett belopp av 639,010 kronor eller 20 % av samma års ordinarie anslag beviljas å extra stat och upptages såsom förslagsanslag, högst.

I annat sammanhang har Kungl. Maj:t därjämte för utförande av vissa översyns- och reparationsarbeten, som vore en följd av flottans genom neutralitetsvakten ökade tjänstgöring och därmed sammanhängande förslitning av den använda fartygsmaterielen, begärt, att ett för nybyggnad avsatt belopp om 2,000,000 kronor finge disponeras, vilket förslag numera av riksdagen bifallits.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot vad Kungl. Maj:t i fråga om anslag å 1920 års riksstat föreslagits.

Beträffande det ordinarie anslaget till flottans nybyggnad och underhåll hemställer utskottet,

att riksdagen må i riksstaten för år 1920 minska reservationsanslaget till flottans nybyggnad och underhåll, nu 3,267,550 kronor, med 72,500 kronor till 3,195,050 kronor.

18:o) Under återopande av vad utskottet under närmast föregående punkt anfört får utskottet, i anslutning till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 18) hemställa,

att riksdagen må till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till flottans nybyggnad och underhåll på extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag, högst, 639,010 kronor.

Förstärkning
av reserva-
tionsanslaget
till flottans
nybyggnad
och underhåll.

[18.]

19:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 20) att av det utav 1916 års riksdag till utvidgning och modernisering av flottans varv i Karlskrona beviljade anslaget av 1,350,000 kronor anvisa på extra stat för år 1920 såsom reservationsanslag ett belopp av 275,000 kronor.

Utvidgning
och moderni-
sering av
flottans varv i
Karlskrona.

[20.]

Departementschefens yttrande rörande detta anslag återfinnes å sid. 110—126 av statsrådsprotokollet.

För ifrågavarande ändamål har 1916 års riksdag beviljat ett belopp av 1,350,000 kronor, varav samma års riksdag å extra stat för år 1917 anvisat ett anslag av 250,000 kronor. Återstoden av det beviljade beloppet eller 1,100,000 kronor var enligt framlagd plan avsedd att lika fördelas på åren 1918—1921. I enlighet härmed har riksdagen för vart och ett av åren 1918 och 1919 anvisat 275,000 kronor.

Utskottets
yttrande.

På grund av de inträffade stegringarna i fråga om materialkostnader och arbetslöner har emellertid en omläggning av planen för de erforderliga utvidgnings- och moderniseringsarbetena ansetts böra ske, varigenom med vissa arbeten skulle för närvarande anstå, under det att andra arbeten trots ökade kostnader borde fullbordas. Beträffande anslagens fördelning har dock den ursprungliga planen befunnits böra, såvitt år 1920 angår, tillämpas, och har Kungl. Maj:t på grund härav nu för ändamålet å 1920 års extra stat äskat en anvisning å 275,000 kronor av det förut beviljade anslaget å 1,350,000 kronor.

Utskottet, som icke velat motsätta sig vad Kungl. Maj:t sålunda föreslagit, hemställer,

att riksdagen må av det utav 1916 års riksdag till utvidgning och modernisering av flottans varv i Karlskrona beviljade anslaget av 1,350,000 kronor anvisa på extra stat för år 1920 såsom reservationsanslag ett belopp av 275,000 kronor.

20:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 21) att för sanitära anordningar vid flottans varv i Karlskrona på extra stat för år 1920 bevilja ett reservationsanslag av 36,700 kronor.

Sanitära
anordningar å
flottans varv
i Karlskrona.

[21.]

Utredningen rörande anslaget i fråga förekommer å sid. 126—129 av statsrådsprotokollet.

Förevarande anslagskraf har icke givit utskottet anledning till erinran, och får utskottet alltså med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

att riksdagen må för sanitära anordningar vid flottans varv i Karlskrona på extra stat för år 1920 bevilja ett reservationsanslag av 36,700 kronor.

Ändring och modernisering av sjömanskårens vid flottans station i Karlskrona avträdesinrättningar.

21:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom framställda förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till ändring och modernisering av sjömanskårens vid flottans station i Karlskrona avträdesinrättningar på extra stat för år 1920 bevilja ett reservationsanslag av 81,700 kronor.

[22.]

Anordning för elektrisk svetsning å flottans varv i Karlskrona.

22:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 23) att för anordning av elektrisk svetsning å flottans varv i Karlskrona på extra stat för år 1920 bevilja ett reservationsanslag av 50,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får åtskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 131—133.

[23.]

Utskottets yttrande.

Enligt vad departementschefen anført, är den ifrågasatta anordningen erforderlig för åstadkommande av en i största möjliga mån ekonomisk och rationell varvsdrift samt äger stor betydelse vid verkställande på ett snabbt och säkert sätt av olika slags å varvet förekommande reparationsarbeten.

Med hänsyn till vad departementschefen sålunda anført, har utskottet funnit sig kunna tillstyrka anslag för ändamålet.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må för anordning av elektrisk svetsning å flottans varv i Karlskrona på extra stat för år 1920 bevilja ett reservationsanslag av 50,000 kronor.

Mekaniskt laboratorium å flottans varv i Stockholm.

23:o) Vidare har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 24) att för anordnande vid flottans varv i Stockholm av ett mekaniskt laboratorium på extra stat för år 1920 bevilja ett reservationsanslag av 65,000 kronor.

[24.]

Departementschefens yttrande i fråga om detta anslag återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 133—135.

Ifrågavarande laboratorium är avsett för verkställande av provningar med förarbetat eller färdigarbetat material. En dylik provningsanstalt finnes redan anordnad å varvet i Karskrona. Erforderliga provningar hava hittills för Stockholms varvs vidkommande måst företagas antingen vid Karlskronavarvet eller vid tekniska högskolans materialprovningsanstalt, vilket i båda fallen medfört särskilda kostnader förutom en icke oväsentlig tidsspillan.

För nu ifrågavarande anordning har ett belopp av 65,000 kronor utav Kungl. Maj:t äskats.

Det hittills tillämpade förfaringssättet vid utförandet av för Stockholms varv erforderliga provningar har synts utskottet, särskilt i betraktande av att därmed, enligt vad den lämnade utredningen giver vid handen, äro förenade jämförelsevis ringa omkostnader, åtminstone ännu någon tid kunna användas. Med hänsyn härtill har utskottet icke ansett sig nu böra tillstyrka beviljande av anslag till anordnande av ifrågavarande laboratorium.

Utskottet hemställer alltså,

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning icke må av riksdagen bifallas.

24:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 25) att för anordnande av elektrisk belysning i underofficersbostäder å Kastellholmen samt av elektrisk ytterbelysning å nämnda holme på extra stat för år 1920 bevilja ett reservationsanslag av 43,600 kronor.

Elektrisk
belysning i
bostäder m. m.
å Kastell-
holmen.

I fråga om departementschefens utredning i ämnet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 135—139.

[25.]

Det av Kungl. Maj:t begärda anslaget är avsett att fördelas på följande sätt:

Utskottets
yttrande.

Elektrisk belysning i underofficersbostäder ... kronor 40,000: —

Elektrisk ytterbelysning » 3,600: —

Summa kronor 43,600: —

Rörande behovet av de föreslagna anordningarna har departementschefen anfört:

»Vad först beträffar inledandet av elektrisk belysning i de i kronans hus å Kastellholmen åt underofficerare upplåtna bostäder, har jag inhämtat, att de lägenheter, som här avses, äro till antalet 17, av vilka 16 innehavas av flaggunderofficerare och 1 av en underofficer av 2:a graden. Dessa boställshavare hava sedan hösten 1917 medgivits rätt att från varvets förråd erhålla 1 kilogram fotogen per vecka mot ersättning enligt gällande medelpris. Jag anser emellertid, att den framställning, som genom sjöunderofficerssällskapet i Stockholm framförts om anordnandet av elektrisk belysning uti ifrågavarande bostäder, är av beskaffenhet att böra vinna bifall. Det måste nämligen enligt min mening anses tillkomma staten att sörja för, att belysningsförhållandena i de bostäder, som upplåtas till personal, anställd i dess tjänst, ordnas på ett fullt tillfredsställande sätt, därest detta kan ske utan alltför stora kostnader. Därtill kommer att, såsom marinförvaltningen påpekat, tillgången på lysoljor numera är synnerligen knapp.

I samband med anordnandet av elektrisk belysning i underofficersbostäderna å Kastellholmen synes mig även den föreslagna ytterbelysningen å nämnda holme böra komma till utförande. Kostnaden härför har, såsom förut nämnts, beräknats till 3,600 kronor.»

Med hänsyn till att frågan om Kastellholmens framtida användning ännu är svävande, torde det icke enligt utskottets mening vara lämpligt att särskilt med nuvarande höga anläggningskostnader utföra det ifrågasatta arbetet. Då härtill kommer, att tillgången på lysoljor under den senaste tiden avsevärt förbättrats, har utskottet ansett sig böra avstyrka detta anslags beviljande.

Utskottet hemställer alltså,

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning icke må av riksdagen bifallas.

Moderna
arbetsmaski-
ner för
flottans varv
i Stockholm.

25:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 26) hemställer utskottet,

[26.]

att riksdagen må av det utav 1918 års riksdag för *anskaffning av moderna arbetsmaskiner för flottans varv i Stockholm* beviljade reservationsanslaget av 189,600 kronor på extra stat för år 1920 anvisa återstående, ännu icke anvisade beloppet, 94,800 kronor.

26:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 27) att för anskaffning av en lyftkran för flottans varv i Stockholm m. m. på extra stat för år 1920 bevilja ett reservationsanslag av 75,000 kronor.

Lyftkran
för flottans
varv i Stock-
holm m. m.

Utredningen i ämnet förekommer i statsrådsprotokollet sid. 139—142.

[27.]

En å flottans varv i Stockholm befintlig flyttbar ångkran, vilken på grund av förslitning samt svag och omodern konstruktion visat sig vara alldeles otillräcklig för varvets nuvarande behov, är avsedd att ersättas genom anskaffning av en tidsenlig, rörlig lyftkran. Kostnaden för denna anskaffning jämte i samband därmed stående reparation av spåranordningar och vändskivor har beräknats uppgå till 75,000 kronor, vilket belopp av Kungl. Maj:t nu äskats.

Utskottets
yttrande.

Då utskottet funnit den föreslagna anskaffningen vara av behovet påkallad, får utskottet med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

att riksdagen må för anskaffning av en lyftkran för flottans varv i Stockholm m. m. på extra stat för år 1920 bevilja ett reservationsanslag av 75,000 kronor.

27:o) Kungl. Maj:t har vidare föreslagit riksdagen (punkt 28) att för anläggning av ett järnvägsspår å Galärvarvet på extra stat för år 1920 bevilja ett reservationsanslag av 25,000 kronor.

Anläggning av
ett järnvägs-
spår å Galär-
varvet.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 142—144.

[28.]

Då den av Kungl. Maj:t föreslagna spåranläggningen skulle öka möjligheterna att åstadkomma bättre hushållning med arbetskraft å Galärvarvet och jämväl i övrigt medföra stora fördelar, får utskottet med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

Utskottets
yttrande.

att riksdagen må för anläggning av ett järnvägsspår å Galärvarvet på extra stat för år 1920 bevilja ett reservationsanslag av 25,000 kronor.

28:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 29) att för anskaffning av en lastautomobil för flottans varv i Stockholm på extra stat för år 1920 bevilja ett reservationsanslag av 43,000 kronor.

Lastautomobil
för flottans
varv i
Stockholm.

Bihang till riksdagens protokoll 1919. 6 saml. 5 häft. (Nr 5 A—5 B.) 990 19 3

[29.]

Då utskottet funnit ifrågavarande anskaffning av behovet påkallad, får utskottet, med hänvisning till vad departementschefen å sid. 144—149 av statsrådsprotokollet i ärendet anført, hemställa,

att riksdagen må för anskaffning av en lastautomobil för flottans varv i Stockholm på extra stat för år 1920 bevilja ett reservationsanslag av 43,000 kronor.

Örlogsdepå
vid Göteborg.

[30.]

29:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 30) att, utöver det av 1916 års riksdag till anordnande av en örlogsdepå vid Göteborg beviljade anslaget av 360,000 kronor, för omförmälda ändamål på extra stat för år 1920 bevilja ett reservationsanslag av 20,535 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 149—153.

Utskottets
yttrande.

Bland de åtgärder för sjöförsvarets stärkande, vilka av 1914 års senare riksdag godkändes, ingick anordnande av en örlogsdepå vid Göteborg, vilken skulle förläggas till ett sjöförsvaret tillhörigt område utanför staden, benämnt Nya varvet.

Planen för örlogsdepåns anordnande framlades för riksdagen i en den 28 april 1916 dagtecknad proposition (nr 218). Kostnaderna för de ifrågasatta arbetenas utförande beräknades därvid uppgå till:

för förtöjningsplatser m. m.....	kronor	95,500: —
» upplagsplatser för förråd m. m.....	»	100,400: —
» lokaler för inkvartering m. m.	»	164,100: —
Summa kronor		360,000: —.

Arbetena föreslogos att utföras med anvisningar under åren 1917—1919, och skulle kostnaderna, fördelade på dessa år, uppgå till 120,000 kronor om året. På grund härav hade Kungl. Maj:t i förenämnda proposition föreslagit riksdagen att till anordnande av ifrågavarande örlogsdepå bevilja ett anslag av 360,000 kronor samt därav på extra stat för år 1917 anvisa ett belopp av 120,000 kronor, av vilket sistnämnda belopp Kungl. Maj:t borde äga att under år 1916 av tillgängliga medel förskjuta 75,000 kronor.

Denna framställning blev av riksdagen bifallen.

Enligt den uppgjorda planen för örlogsdepåns utbyggande har där efter 1917 års riksdag på framställning av Kungl. Maj:t av det utav 1916 års riksdag till anordnande av en örlogsdepå vid Göteborg beviljade anslaget å 360,000 kronor på extra stat för år 1918 anvisat såsom

reservationsanslag ett belopp av 120,000 kronor. Härefter har 1918 års riksdag för ändamålet anvisat återstående 120,000 kronor, varav 60,000 kronor på tilläggsstat för samma år och 60,000 kronor på extra stat för år 1919.

Örlogsdepåns anordnande har emellertid visat sig draga betydande merkostnader, varför departementschefen ansett, att vissa arbeten å depån borde tillsvidare i brist på tillgängliga medel uppskjutas. För beredande av behörig vård åt befintlig materiel och på grund av eljest oundgängliga behov borde dock en del ändringsarbeten utföras, varför kostnaderna beräknats till 20,535 kronor. Sagda belopp har av Kungl. Maj:t nu äskats.

Då föreliggande förslag icke givit utskottet anledning till erinran, får utskottet hemställa,

att riksdagen må, utöver det av 1916 års riksdag till anordnande av en örlogsdepå vid Göteborg beviljade anslaget av 360,000 kronor, för omförmälda ändamål på extra stat för år 1920 bevilja ett reservationsanslag av 20,535 kronor.

30:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts därom framställda förslag, får utskottet, under hänvisning till vad i statsrådsprotokollet sid. 153—156 i ärendet anförts, hemställa

Inventarier
för inkvarter-
ring av
officerare och
under-
officerare vid
Göteborgs
örlogsdepå.
[31.]

att riksdagen må till anskaffning av inventarier för inkvartering av officerare och underofficerare m. m. vid Göteborgs örlogsdepå på extra stat för år 1920 bevilja ett reservationsanslag av 14,900 kronor.

31:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 32) att i avvaktan på den proposition angående beviljande av ytterligare anslag för anordnande av en örlogsdepå vid Härnösand, Kungl. Maj:t kunde komma att till riksdagen avlåta, för berörda ändamål bland de extra reservationsanslagen å femte huvudtiteln för år 1920 beräkna ett belopp av 1,000,000 kronor.

Örlogsdepå
vid
Härnösand.
[32.]

Beträffande denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härmed för riksdagen

anmäla.

Övningar.

Flottans
krigsbered-
skap och
övningar.

[33.]

32:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 33) att i riksstaten för år 1920 höja reservationsanslaget till flottans krigsberedskap och övningar, nu 3,911,000 kronor, med 141,000 kronor till 4,052,000 kronor.

Jämväl beträffande denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härmed för riksdagen

anmäla.

Förstärkning
av reserva-
tionsanslaget
till flottans
krigsbered-
skap och
övningar.

[34.]

33:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 34) att till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till flottans krigsberedskap och övningar på extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag, högst, 810,400 kronor.

Beträffande denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härmed för riksdagen

anmäla.

Sjöbeväringens
avlöning
och beklädnad
m. m.

[35.]

34:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 35) att i riksstaten för år 1920 minska förslagsanslaget till sjöbeväringens avlöning och beklädnad m. m., nu 914,789 kronor, med 62,805 kronor till 851,984 kronor.

Jämväl beträffande denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härmed för riksdagen

anmäla.

Artilleribehov.

Artilleri-
bestyckning
å vissa
1:a klass
undervattens-
båtar.

[37.]

35:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom framställda förslag får utskottet, som tagit del av de till ärendet hörande hemliga handlingar, hemställa,

att riksdagen må av det utav 1918 års lagtima riksdag för artilleribestyckning å vissa 1:a klass under-

vattensbåtar beviljade reservationsanslaget av 120,000 kronor på extra stat för år 1920 anvisa återstående, ännu icke anvisade beloppet 60,000 kronor.

36:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 38) att för anskaffning av moderna brisansrör på extra stat för år 1920 bevilja ett reservationsanslag av 30,000 kronor.

Moderna
brisansrör.
[38.]

Utredningen i ärendet förekommer å sid. 174 och 175 i statsrådsprotokollet.

Riksdagen har på sin tid anvisat medel för försök med och anskaffning av brandrör för marinens brisansladdade projektiler, s. k. brisansrör.

Utskottets
yttrande.

Då numera utförda konstruktioner av brisansrör vore betydligt överlägsna de äldre brisansrören, har departementschefen ansett, att ett utbyte av dessa senare brisansrör mot sådana rör av nyare och förbättrad konstruktion snarast möjligt borde vidtagas, varigenom vunnes, att de laddade projektiler, i vilka rören vore inskruvade, kunde bibehållas vid sitt stridsvärde. Kostnaderna för detta utbyte hava av departementschefen beräknats till 60,000 kronor, varav 30,000 kronor avsetts att bestridas av förefintlig behållning av det utav 1913 års riksdag för omladdning av halvpansargranater med brisansämne beviljade anslag. Återstående beloppet, 30,000 kronor, har nu begärts av riksdagen.

Utskottet, som tagit del av de till ärendet hörande hemliga handlingar och icke haft något att erinra mot disponerandet för ifrågasvarande ändamål av förenämnda utav 1913 års riksdag anvisade medel, får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

att riksdagen må

a) *för anskaffning av moderna brisansrör* på extra stat för år 1920 bevilja ett reservationsanslag av 30,000 kronor;

b) medgiva, att för omförmälda ändamål må av det utav 1913 års riksdag för avslutande av omladdningen av halvpansargranater å extra stat för år 1914 beviljade anslag tagas i anspråk ett belopp av 30,000 kronor.

Torped- och gnistsignalväsendet m. m.

Merkostnader
för färdig-
ställandet av
torpeder och
av varmlufts-
apparater för
torpeder
m. m.
[39.]

37:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 39) att för bestridande av uppkommande merkostnader för färdigställandet av torpeder och av varmluftsapparater för torpeder på extra stat för år 1920 bevilja ett reservationsanslag av 400,000 kronor.

I fråga om detta anslag kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härmed för riksdagen

anmäla.

Framställande
av nya typer
av radio-
apparater.
[40.]

38:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 40) att för framställande av nya typer av radioapparater på extra stat för år 1920 bevilja ett reservationsanslag av 35,000 kronor.

Utredningen i ärendet förekommer å sid. 186—188 i statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

För försök med torped-, gnist- och flygmateriel har under en följd av år anvisats medel; och uppgick det för år 1919 beviljade anslaget till 50,000 kronor.

Jämväl för år 1920 har Kungl. Maj:t (punkt 42) föreslagit riksdagen att anvisa medel för ifrågavarande ändamål till ett belopp av 50,000 kronor.

Det under denna punkt gjorda anslagsäskandet avser medel för gnismaterielen utöver vad som upptagits under punkt 40:o) här nedan.

Utskottet, som tagit del av till ärendet hörande hemliga handlingar, får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

att riksdagen må för framställande av nya typer
av radioapparater på extra stat för år 1920 bevilja ett
reservationsanslag av 35,000 kronor.

Provnings-
anstalt
för gnist-
materielen.

[41.]

39:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 41) att, utöver det av 1917 års riksdag till anläggning av en provningsanstalt för gnismaterielen beviljade anslaget av 28,000 kronor, för omförmälda ändamål på extra stat för år 1920 bevilja ett reservationsanslag av 30,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 188—191 i statsrådsprotokollet.

Det begärda anslaget är avsett för täckande av kostnader, föranledda av inträdd prisstegring å materialier och arbete, samt för anskaffandet av instrument för utförande av erforderliga tekniska laboratorieförsök på den trådlösa telegrafiens och den trådlösa telefoniens område.

Utskottets
yttrande.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag får utskottet hemställa,

att riksdagen må, utöver det av 1917 års riksdag till *anläggning av en provningsanstalt för gnismaterielen* beviljade anslaget av 28,000 kronor, för oförmålda ändamål på extra stat för år 1920 bevilja ett reservationsanslag av 30,000 kronor.

40:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 42) att till försök med torped-, gnist- och flygmateriel på extra stat för år 1920 bevilja ett reservationsanslag av 50,000 kronor.

Försök med
torped-, gnist-
och
flygmateriel.

[42.]

Utredningen i ärendet förekommer å sid. 191—193 i statsrådsprotokollet.

Med bifall till därom av Kungl. Maj:t gjord framställning anvisade 1918 års lagtima riksdag å extra stat för år 1919 för ifrågavarande ändamål anslag till samma belopp som det nu begärda.

Utskottets
yttrande.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag får utskottet, efter tagen del av de till ärendet hörande hemliga handlingar, hemställa,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till *försök med torped-, gnist- och flygmateriel* på extra stat för år 1920 bevilja ett reservationsanslag av 50,000 kronor.

Minväsendet.

41:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 43) att för anskaffning av minmateriel för flottan på extra stat för år 1920 bevilja ett reservationsanslag av 315,000 kronor.

Minmateriel.

[43.]

Utredningen i ärendet förekommer å sid. 193—198 i statsrådsprotokollet.

För ifrågavarande ändamål har anslag å 210,000 kronor äskats jämväl å tilläggsstaten för år 1919.

Utskottets
yttrande.

Utskottet, som tagit del av till ärendet hörande hemliga handlingar, får, med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag, i fråga om 1920 års stat hemställa,

att riksdagen må, *för anskaffning av minmateriel för flottan* på extra stat för år 1920 bevilja ett reservationsanslag av 315,000 kronor.

Kustartilleriet.

Avlöning.

Avlöning för
kustartilleriets personal.

[44.]

42:o) Kungl. Maj:t har (punkt 44) föreslagit riksdagen att, med godkännande av det vid statsrådsprotokollet fogade förslag till ny stat för kustartilleriets personal, i riksstaten för år 1920 upptaga anslaget till avlöning för kustartilleriets personal såsom oförändrat ordinarie förslagsanslag med 1,758,435 kronor.

Beträffande denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härmed för riksdagen

anmäla.

Rekapitulations- och
avskedspremier
vid kustartilleriet.

[45.]

43:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 45) att i riksstaten för år 1920 höja förslagsanslaget till rekapitulations- och avskedspremier vid kustartilleriet, nu 44,000 kronor, med 7,000 kronor till 51,000 kronor.

Beträffande denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härmed för riksdagen

anmäla.

Intendenturen.

Beklädnad
åt kustartilleriets
manskap.

[46.]

44:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 46) att i riksstaten för år 1920 minska reservationsanslaget till beklädnad åt kustartilleriets manskap, nu 142,800 kronor, med 20,145 kronor till 122,655 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 206 och 207 i statsrådsprotokollet.

Den av Kungl. Maj:t föreslagna minskningen uti förenämnda anslag är föranledd av 1918 års lagtima riksdags beslut om minskning av kustartilleriets manskapsstyrka med 183 man genom desammas upptagande å underofficerskårens stat.

Utskottets
yttrande.

Ett belopp, motsvarande 45 procent av det ordinarie anslagets belopp eller i runt tal 55,200 kronor, har begärts å extra stat för år 1920 såsom anslagsförstärkning.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts sålunda framlagda förslag, hemställer beträffande förevarande ordinarie anslag,

att riksdagen må i riksstaten för år 1920 minska reservationsanslaget till beklädnad åt kustartilleriets manskap, nu 142,800 kronor, med 20,145 kronor till 122,655 kronor.

45:o) Under hänvisning till vad utskottet under närmast föregående punkt anfört, får utskottet hemställa,

Förstärkning
av reserva-
tionsanslaget
till beklädnad
åt kust-
artilleriets
manskap.

att riksdagen må till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till beklädnad åt kustartilleriets manskap* på extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag, högst, 55,200 kronor.

[47.]

46:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 48) att i riksstaten för år 1920 minska förslagsanslaget till naturaunderhåll åt personal vid kustartilleriet, nu 569,600 kronor, med 38,700 kronor till 530,900 kronor.

Naturaunder-
håll åt perso-
nal vid kust-
artilleriet.

[48.]

Beträffande denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härmed för riksdagen

anmäla.

Nybyggnad och underhåll.

47:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 49) dels besluta, att Fårösunds fästning skall omedelbart nedläggas; dels ock i riksstaten för år 1920 höja reservationsanslaget till underhåll av kustartilleriets byggnader och materiel, nu 683,650 kronor, med 15,850 kronor till 699,500 kronor.

Underhåll av
kustartille-
riets bygg-
nader och
materiel.

[49.]

Departementschefens yttrande i fråga om detta ämne förekommer i statsrådsprotokollet sid. 209—218.

Utskottets
yttrande.

Efter förslag av Kungl. Maj:t uppförde 1918 års riksdag reservationsanslaget till underhåll av kustartilleriets byggnader och materiel i riksstaten för år 1919 med 683,650 kronor. I förhållande till det belopp, 553,350 kronor, varmed anslaget var upptaget i 1918 års riksstat, utgjorde ökningen 130,300 kronor. I sistnämnda belopp äro icke inberäknade sådana kostnadsökningar, som föranledas av stegrade material- och arbetspris. För mötande av dessa kostnadsökningar har i riksstaten för år 1919 uppförts ett särskilt förstärkningsanslag av 197,600 kronor.

Ifrågavarande ordinarie anslag är fördelat på följande tre titlar:

- I. Underhåll av byggnader.
- II. Underhåll av kustfästningarnas inventarier.
- III. Åtskilliga behov.

Å titeln *underhåll av byggnader* har Kungl. Maj:t ansett en förhöjning med 2,000 kronor erforderlig, varjämte å titeln *underhåll av kustfästningarnas inventarier* föreslagits en ökning med 13,200 kronor. Bägge dessa höjningar av anslaget hänföra sig till nyanskaffad materiel. För tillgodoseende av vissa smärre krav har slutligen även titeln *åtskilliga behov* ansetts böra ökas med 1,850 kronor.

Den av Kungl. Maj:t sålunda föreslagna höjningen av anslaget belöper sig sålunda till $(2,000 + 13,200 + 1,850 =) 17,050$ kronor.

I de beräkningar över kustartilleriets ordinarie anslag under perioden 1915—1919, vilka framlades i propositionen nr 60 till 1914 års senare riksdag, voro icke några kostnader upptagna för *Fårösunds fästning*, utan förutsattes, att fästningens personal och materiel skulle överflyttas till andra kustfästningar. Emellertid föreslogs i nämnda proposition, att frågan om Fårösunds fästnings bibehållande eller indragande skulle tills vidare hållas öppen; och nämnda riksdag uttalade i anslutning härtill, att något definitivt beslut i frågan icke då borde fattas. Vid beräkandet av kustartilleriets underhållsanslag för år 1919 ansåg departementschefen därför nödvändigt taga hänsyn till sannolikheten av att Fårösunds fästning komme att bibehållas jämväl under nämnda år.

Med hänsyn bland annat till nuvarande tidsförhållanden har Kungl. Maj:ts emellertid ansett, att Fårösunds fästning omedelbart bör nedläggas.

Även under förutsättning att beslut fattas om indragning av ifråga-
varande fästning, böra, enligt vad departementschefen anfört, följande
för fästningen och därvarande kustartilleridetachement i staten upptagna
belopp medräknas vid bestämmande av kustartilleriets underhållsanslag
för år 1920:

Underhåll av kustfästningarnas inventarier	4,500 kronor
Åtskilliga behov:	
Underhåll av kaserninventarier	500 »
Underhåll av handvapenförrådet	150 »
	<hr/>
	Summa 5,150 kronor.

Fårösunds fästnings inventarier samt därvarande detachements kasern-
inventarier och handvapen skulle nämligen under sistnämnda förutsättning
överflyttas till andra kustfästningar och givetvis fortfarande kräva samma
underhållskostnader som för närvarande.

Å andra sidan borde, om Fårösunds fästning icke komme att bibe-
hållas under år 1920, kustartilleriets underhållsanslag för nämnda
år minskas med nedan angivna, för Fårösunds fästning upptagna
belopp:

Byggnader	9,500 kronor
Åtskilliga behov:	
Sjöförbindelser	200 »
Tillsyningspersonal	2,400 »
Yttre renhållning	300 »
	<hr/>
	Summa 12,400 kronor.

Kungl. Maj:t har emellertid slutligen äskat särskilda medel under
detta anslag för avlönande av tillsyningspersonal inom kustfästningarnas
skyddsområden med ett sammanlagt belopp av 11,200 kronor, vilken
summa ansetts böra utgå jämväl för innevarande år och följaktligen
upptagits av Kungl. Maj:t å den föreslagna tilläggsstaten för år 1919.

Ordinarie anslaget till underhåll av kustartilleriets byggnader och
materiel har alltså av Kungl. Maj:t i 1920 års riksstat upptagits med
(683,650 + 17,050 — 12,400 + 11,200 =) 699,500 kronor, vilket belopp
med 15,850 kronor överstiger slutsumman av innevarande års ordinarie
anslag.

Kungl. Maj:t har därjämte till förstärkning av detta anslag å extra stat för år 1920 begärt 139,900 kronor, motsvarande 20 procent av det ordinarie anslaget.

I fråga om ett omedelbart nedläggande, såsom nu föreslagits, av Fårösunds fästning delar utskottet den av departementschefen uttalade uppfattningen, att beslut i detta ärende nu bör av riksdagen fattas, och vill utskottet för sin del tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag härutinnan.

Anslagsberäkningen för år 1920 har icke givit utskottet anledning till erinran.

Utskottet får beträffande Kungl. Maj:ts i samband med förevarande ordinarie anslag framställda förslag hemställa,

att riksdagen må,

a) besluta, att Fårösunds fästning skall omedelbart nedläggas;

b) i riksstaten för år 1920 höja reservationsanslaget till underhåll av kustartilleriets byggnader och materiel, nu 683,650 kronor, med 15,850 kronor till 699,500 kronor.

Förstärkning
av reservat-
ionsanslaget
till underhåll
av kust-
artilleriets
byggnader
och materiel.

48:o) Under åberopande av vad utskottet under närmast föregående punkt anfört hemställer utskottet,

att riksdagen må till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till underhåll av kustartilleriets byggnader och materiel på extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag, högst, 139,900 kronor.

[50.]

Officers-
byggnad
i Vaxholms
fästning.

[51.]

49:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 51) att av det utav 1918 års riksdag till uppförande av officersbyggnad i Vaxholms fästning beviljade anslaget av 234,850 kronor på extra stat för år 1920 såsom reservationsanslag anvisa återstående, ännu icke anvisade beloppet, 117,425 kronor.

Beträffande utredningen i detta ärende får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 219—222.

Utskottets
yttrande.

Utskottet, som icke funnit något att erinra mot vad Kungl. Maj:t för fullföljande av ifrågavarande byggnadsföretag föreslagit, hemställer,

att riksdagen må av det utav 1918 års lagtima riksdag till *uppförande av officersbyggnad i Vaxholms fästning* beviljade anslaget av 234,850 kronor på extra stat för år 1920 såsom reservationsanslag anvisa återstående, ännu icke anvisade beloppet, 117,425 kronor.

50:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 52) hemställer utskottet,

att riksdagen må av det utav 1918 års lagtima riksdag *för anordnande av vatten- och avloppsledningar för befäls- och underbefälsbyggnaderna vid Vaxholms kustartilleriregemente* beviljade reservationsanslaget av 95,000 kronor på extra stat för år 1920 anvisa ett belopp av 35,000 kronor.

Vatten- och avloppsledningar för befäls- och underbefälsbyggnaderna vid Vaxholms kustartilleriregemente.

[52.]

Övningar.

51:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 53) att i riksstaten för år 1920 öka reservationsanslaget till kustartilleriets krigsberedskap och övningar, nu 447,800 kronor, med 32,000 kronor till 479,800 kronor.

Kustartilleriets krigsberedskap och övningar.

[53.]

Beträffande denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härmed för riksdagen

anmäla.

52:o) I förslaget till riksstat för år 1920 har Kungl. Maj:t (punkt 54) upptagit anslaget till kustartilleribeväringsens avlöning och beklädnad m. m. såsom oförändrat ordinarie förslagsanslag med 430,000 kronor.

Kustartilleribeväringsens avlöning och beklädnad m. m.

[54.]

Jämväl i fråga om detta anslag kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härmed för riksdagen

anmäla.

Lega och
furagering
m. m. för
hästar
vid kust-
artilleriet.

[55.]

53:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 55) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad som för innevarande år ägt rum, till *lega och furagering m. m. för hästar vid kustartilleriet* på extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag, högst, 75,000 kronor.

Artilleribehov.

Artilleri-
ammunition
för kustfäst-
ningarna.

[56.]

54:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 56) hemställer utskottet,

att riksdagen må av det utav 1918 års lagtima riksdag *till anskaffning av artilleriammunition för kustfästningarna* beviljade reservationsanslaget av 250,000 kronor på extra stat för år 1920 anvisa återstående, ännu icke anvisade beloppet, 125,000 kronor.

Ändring av
vissa kust-
fästningarna
tillhörande
kanoner till
luftkanoner.

[57.]

55:o) Uti en inom första kammaren av herr *H. Wrangel* väckt motion (nr 41) har bland annat hemställts, att riksdagen ville besluta att av det utav 1918 års lagtima riksdag till ändring av vissa kustfästningarna tillhörande kanoner till luftkanoner beviljade anslaget av 214,900 kronor på extra stat för år 1920 såsom reservationsanslag anvisa återstående, ännu icke anvisade beloppet, 107,450 kronor.

I fråga om de skäl, motionären anförte till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottets
yttrande.

Efter framställning av Kungl. Maj:t har 1918 års lagtima riksdag för ändring av vissa kustfästningarna tillhörande kanoner till luftkanoner beviljat ett reservationsanslag av 214,900 kronor, varav på tilläggsstat för år 1918 anvisats 60,000 kronor och på extra stat för år 1919 47,450 kronor.

Marinförvaltningen har hemställt, att av nämnda anslag måtte på extra stat för år 1920 anvisas återstående, ännu icke anvisade beloppet, 107,450 kronor, vilken hemställan nu av motionären upptagits.

I punkt 57 av det vid statsverkspropositionen fogade statsrådsprotokollet har departementschefen såsom skäl för att icke nu begära ytterligare anvisning å det beviljade anslaget framhållit, att hittills för ifrågavarande ändamål endast vissa förberedande åtgärder vidtagits utan att avtal om ändringarnas utförande avslutats, och har på grund härav något äskande från Kungl. Maj:ts sida icke skett.

Av det utav 1918 års lagtima riksdag beviljade anslaget finnas för närvarande disponibla anvisningarna för såväl år 1918 som år 1919. Då, såsom departementschefen meddelat, endast vissa förberedande åtgärder hittills vidtagits, torde enligt utskottets mening kunna med ytterligare anvisning tills vidare anstå.

Utskottet hemställer alltså,

att herr Wrangels förevarande motion nr 41, i vad densamma avser anvisande av medel för ändring av vissa kustfästningarna tillhörande kanoner till luftkanoner, icke må av riksdagen bifallas.

56:o) Uti den under punkt 55:o) här ovan omförmälda inom första kammaren av herr *H. Wrangel* väckta motion (nr 41) har vidare hemställts, att riksdagen ville besluta att av det utav 1918 års lagtima riksdag till provisoriska anordningar för spärr- och strandbestyckning i Vaxholms fästning beviljade anslaget av 195,950 kronor på extra stat för år 1920 såsom reservationsanslag anvisa återstående, ännu icke anvisade beloppet, 97,975 kronor.

Provisoriska
anordningar
för spärr-
och strand-
bestyckning i
Vaxholms
fästning.
[58.]

I fråga om de skäl, motionären anför till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen.

På framställning av Kungl. Maj:t har 1918 års lagtima riksdag till provisoriska anordningar för spärr- och strandbestyckning i Vaxholms fästning beviljat ett reservationsanslag av 195,950 kronor, varav på tilläggsstat för år 1918 anvisats 47,975 kronor och på extra stat för år 1919 50,000 kronor.

Utskottets
yttrande.

Marinförvaltningen har hemställt, att av nämnda anslag måtte på extra stat för år 1920 anvisas återstående, ännu icke anvisade beloppet, 97,975 kronor, vilken hemställan av motionären upptagits.

Kungl. Maj:t har emellertid (punkt 58) under nuvarande tidsförhållanden, och då endast förberedande åtgärder för ifrågavarande bestycknings anordnande hittills vidtagits, icke ansett sig böra begära någon ytterligare anvisning å 1920 års stat.

Då utskottet anser, att ifrågavarande arbeten snarast möjligt böra komma till utförande, har utskottet ansett sig böra biträda det av motionären framlagda förslaget.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen med bifall till herr Wrangels motion nr 41 må av det utav 1918 års lagtima riksdag till *provisoriska anordningar för spärr- och strandbestyckning i Vaxholms fästning* beviljade anslaget av 195,950 kronor på extra stat för år 1920 såsom reservationsanslag anvisa återstående, ännu icke anvisade beloppet, 97,975 kronor.

Luftförsvar av
Karlskrona
varv och
fästning.

[59.]

57:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 59) att för luftförsvar av Karlskrona varv och fästning bevilja ett reservationsanslag av 54,000 kronor och därav på extra stat för år 1920 anvisa ett belopp av 27,000 kronor.

Utredningen i ärendet förekommer i statsrådsprotokollet sid. 230 och 231.

Utskottet, som tagit del av de till ärendet hörande hemliga handlingarna, får, under erinran att detta anslag är avsett för komplettering av sådan materiel, vartill medel av 1917 års riksdag beviljats, hemställa,

att riksdagen må för *luftförsvar av Karlskrona varv och fästning* bevilja ett reservationsanslag av 54,000 kronor och därav på extra stat för år 1920 anvisa ett belopp av 27,000 kronor.

Minväsendet.

58:o) Uti den under punkterna 55:o) och 56:o) här ovan omförmälda av herr *H. Wrangel* inom första kammaren väckta motion (nr 41) har bland annat hemställts, att riksdagen ville besluta att av det utav 1918 års lagtima riksdag för anskaffning av minmateriel för kustfästningarna beviljade anslaget av 190,000 kronor på extra stat för år 1920 såsom reservationsanslag anvisa återstående, ännu icke anvisade beloppet, 95,000 kronor.

Minmateriel.
[60.]

Beträffande de skäl, motionären anfört till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen.

På framställning av Kungl. Maj:t har 1918 års lagtima riksdag för anskaffning av minmateriel för kustfästningarna beviljat ett reservationsanslag av 190,000 kronor, varav på extra stat för år 1919 anvisats ett belopp av 95,000 kronor.

Utskottets
yttrande.

Marinförvaltningen har hemställt, att på extra stat för år 1920 måtte anvisas återstående, ännu icke anvisade beloppet, 95,000 kronor, vilken framställning nu av motionären upptagits, varemot departementschefen (punkt 60) ansett, att med fortsatt anvisning för detta ändamål borde kunna anstå.

Utskottet, som delar den av departementschefen uttalade uppfattningen, hemställer,

att herr *Wrangels* förevarande motion nr 41, i vad densamma avser anvisande av medel för anskaffning av minmateriel för kustfästningarna, icke må av riksdagen bifallas.

59:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 61) att för permanenta mineringar vid kustfästningarna bevilja ett reservationsanslag av 100,500 kronor och därav på extra stat för år 1920 anvisa ett belopp av 50,250 kronor.

Permanent
mineringar
vid kustfäst-
ningarna.

[61.]

Utredningen i fråga om detta anslag återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 232—235.

Utskottets
yttrande.

För permanenta mineringar vid Vaxholms fästning beviljade 1913 års riksdag ett anslag av 600,000 kronor och anvisade därav på extra stat för år 1914 ett belopp av 120,000 kronor. Sedermera anvisades av detta anslag för vart och ett av åren 1915—1918 likaledes 120,000 kronor.

Det nu begärda anslaget är i huvudsak avsett för fortsättande och slutligt ordnande av de permanenta mineringarna vid nämnda fästning.

Utskottet, som tagit del av de till ärendet hörande handlingarna av hemlig natur, får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förevarande förslag hemställa,

att riksdagen må *för permanenta mineringar vid kust-fästningarna* bevilja ett reservationsanslag av 100,500 kronor och därav på extra stat för år 1920 anvisa ett belopp av 50,250 kronor.

Flottan och kustartilleriet.

Reservstat för
marinen.

[62.]

60:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 62) att, med godkännande av det vid statsrådsprotokollet över sjöförvarsärenden den 9 januari 1919 fogade förslag till stat för reservstat för marinen, i riksstaten för år 1920 upptaga anslaget till reservstat för marinen såsom oförändrat ordinarie förslagsanslag med, i jämnat krontal, 39,111 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 236 och 237 i statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

Efter framställning av Kungl. Maj:t beslöt 1914 års senare riksdag, att en reservstat för marinen med underavdelningar för flottan och kustartilleriet skulle upprättas samt att reservstatens första uppsättande skulle äga rum under åren 1916—1920.

Då departementschefen ansett, att någon ökning av marinens personalstater icke borde under nuvarande tidsförhållanden vidtagas, hava nya beställningar å ifrågavarande stat ej begärts.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag får utskottet hemställa,

att riksdagen må, med godkännande av det vid statsrådsprotokollet över sjöförvarsärenden den 9 ja-

nuari 1919 fogade förslag till stat för reservstat för marinen, i riksstaten för år 1920 upptaga anslaget till reservstat för marinen såsom oförändrat ordinarie förslagsanslag med, i jämnat krontal, 39,111 kronor.

61:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 63) att till åtgärder för civilanställning av uttjänt personal vid marinen på extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag av 16,400 kronor.

Åtgärder för civilanställning av uttjänt personal vid marinen.

Utredningen i ärendet förekommer å sid. 238—242 i statsrådsprotokollet.

[63.]

I riksstaten för år 1919 är till åtgärder för civilanställning av uttjänt manskap vid marinen uppfört ett extra anslag av 10,000 kronor.

Utskottets yttrande.

Det belopp, med vilket anslaget nu är avsett att höjas, eller 6,400 kronor skall användas för anordnandet av utbildningskurser i allmänbildande ämnen för underofficerare av tredje graden samt underofficerskorpraler och äldre förtjänta korpraler i och för beredande av ökad möjlighet till civilanställning.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

att riksdagen må till åtgärder för civilanställning av uttjänt personal vid marinen på extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag av 16,400 kronor.

62:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 64) hemställer utskottet,

Försök med minmateriel.

[64.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till försök med minmateriel på extra stat för år 1920 bevilja ett reservationsanslag av 25,000 kronor.

63:o) Uti en inom första kammaren av herrar *H. Wrangel* och *H. K. Ericson* väckt motion (nr 42) har hemställts, att riksdagen måtte för materiel och skjutförsök vid marinen å extra stat bevilja ett belopp av 100,000 kronor, och därav anvisa hälften å tilläggsstat för år 1919, samt återstoden å extra stat för år 1920.

Materiel och skjutförsök vid marinen.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottets
yttrande.

Den av motionärerna gjorda framställningen avser beviljande av medel för utförande av försök med artillerimateriel, omfattande såväl materielförsök som skjutförsök, varvid under världskriget vunna erfarenheter skulle kunna tillämpas. Enligt vad motionärerna anfört finnas inga medel disponibla för erforderliga materielförsök, varjämte de av riksdagen för utförande av vissa skjutförsök anvisade medlen befunnits otillräckliga.

Av Kungl. Maj:t har någon anvisning för nu ifrågavarande ändamål, förutom det å ordinarie stat för skjutförsök och inskjutning av kanoner äskade anslaget å 40,000 kronor, icke begärts. Vid sådant förhållande och då utskottet icke funnit sig övertygat om att anvisande av ytterligare medel för ändamålet under för närvarande rådande förhållanden å det statsfinansiella området är nödvändigt, har utskottet icke ansett sig kunna tillstyrka motionärernas förslag.

Utskottet hemställer alltså,

att herrar Wrangels och H. Ericsons förevarande motion nr 42, i vad den avser anslag för år 1920, icke må av riksdagen bifallas.

Diverse.

64:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 65) hemställer utskottet,

Personliga
lönstillägg.
[65.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till beredande av *personliga lönstillägg* för år 1920 dels åt marindirektören av 1:a graden i flottan C. E. Richson med ett belopp av 2,365 kronor, därav 1,500 kronor må anses såsom lön, 365 kronor såsom dagavlönning och 500 kronor såsom inkvarteringsbidrag, och dels åt sergeanten över stat vid kustartilleriet A. G. Sjöqvist med 580 kronor bevilja på extra stat för nämnda år ett förslagsanslag, högst, 2,945 kronor.

65:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 66) att för bestridande av kostnaderna för den utav 1918 års riksdag beslutade provisoriska förhöjningen av de enligt resereglementet och kungörelsen den 27 maj 1881 utgående dagtraktamentena på extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag av 27,500 kronor.

Höjning av
dagtraktamentena.
[66.]

I fråga om utredningen rörande detta anslag får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 245—247.

För ifrågavarande ändamål är å 1919 års riksstat uppfört anslag till samma belopp, som nu av Kungl. Maj:t för år 1920 äskats. Vid anmälan av sitt beslut härom anförde 1918 års lagtima riksdag, bland annat, att enär höjningen av dagtraktamentena endast vore att betrakta såsom en av dyrtiden påkallad tillfällig åtgärd, kostnaderna härför, såvitt marinen anginge, enligt riksdagens mening borde bestridas från ett för ändamålet särskilt uppfört extra förslagsanslag.

Utskottets
yttrande.

Under ordinarie anslagen till flottans och kustartilleriets krigsberedskap och övningar för år 1920, rörande vilka anslag utskottet framdeles under riksdagen kommer att avgiva utlåtande, har emellertid för enahanda förhöjning äskats särskilda medel uppgående till respektive 25,000 och 3,500 kronor eller tillhopa 28,500 kronor. Ifrågavarande belopp bör enligt utskottets mening i stället beräknas under förevarande anslag, som följaktligen i 1920 års riksstat bör upptagas med (27,500 + 28,500 =) 56,000 kronor. Motsvarande minskningar böra i överensstämmelse härmed företagas å de bäge övningsanslagen.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må för bestridande av kostnaderna för den utav 1918 års lagtima riksdag beslutade provisoriska förhöjningen av de enligt resereglementet och kungörelsen den 27 maj 1881 utgående dagtraktamentena på extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag av 56,000 kronor.

Flyttnings-
hjälp.
[67.]

66:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 67) att i riksstaten för år 1920 höja förslagsanslaget till flyttningshjälp, nu 17,000 kronor, med 5,000 kronor till 22,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 247 och 248 i statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

Oaktat utskottet icke varit i tillfälle att pröva grunderna för den av Kungl. Maj:t ifrågasatta höjningen av de från detta anslag utgående flyttningshjälsbeloppen, har utskottet icke velat motsätta sig den begärda anslagshöjningen.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må i riksstaten för år 1920 höja förslagsanslaget till flyttningshjälp, nu 17,000 kronor, med 5,000 kronor till 22,000 kronor.

Arvoden åt
vid skeppsgosse-
kåren i
Marstrand
anställda
personer samt
medikamen-
ter, bad m. m.

67:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 70) att för arvoden åt vid skeppsgossekåren i Marstrand anställda personer samt medikamenter, bad m. m. på extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag, högst 14,915 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 250—254 i statsrådsprotokollet.

[70.]

Utskottets
yttrande.

Anslag för ifrågavarande ändamål har under en följd av år av riksdagen beviljats med tid efter annan förhöjda belopp. Anslaget är i riksstaten för innevarande år uppfört såsom förslagsanslag, högst, 12,475 kronor samt beräknat för särskilda ändamål enligt följande specifikation:

Till musikinstruktören	kronor	250: —
» läkaren	»	2,000: —
» sjuksköterskan	»	1,300: —
» medikamenter och bad	»	3,500: —
» diverse behov	»	1,000: —
» vakthållning	»	3,600: —
» förhyrande av mässlokaler	»	825: —
Summa kronor		12,475: —

För öppethållande av ett för skeppsgossarna nyligen upplåtet hem med läs- och dagligrum erfordras ytterligare årligen ett belopp av 1,000 kronor.

Återstående höjningen i anslaget eller 1,440 kronor avser förbättring i det vid skeppsgosse-kåren anställda vaktmanskapets avlöningsförmåner. Dylik avlöningsförbättring har ansetts böra utgå redan från och med år 1919, och hava medel härför begärts å tilläggsstaten för sistnämnda år.

Det av Kungl. Maj:t äskade anslaget för år 1920 har upptagits med $(12,475 + 1,000 + 1,440 =)$ 14,915 kronor.

Vad Kungl. Maj:t sålunda föreslagit har icke givit utskottet anledning till erinran.

Utskottet får alltså beträffande 1920 års stat hemställa,

att riksdagen må för *arvoden åt vid skeppsgosse-kåren i Marstrand anställda personer samt medikamenter, bad m. m.* på extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag, högst, 14,915 kronor.

68:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 72) att i riksstaten för år 1920 höja förslagsanslaget till tryckningskostnader från 34,980 kronor med 38 kronor till 35,018 kronor.

Trycknings-
kostnader.

[72.]

Ifrågavarande ökning är avsedd för utjämning av huvudtitelns slutsumma.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må i riksstaten för år 1920 uppföra ordinarie förslagsanslaget till bestridande av tryckningskostnader med oförändrat belopp, 34,980 kronor, dock att i anslaget må göras den jämkning, som kan erfordras för jämnande av huvudtitelns slutsumma.

Hyresutgifter. 69:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 73) att till be-
 [73.] stridande av vissa hyresutgifter under femte huvudtiteln på extra stat
 för år 1920 bevilja ett förslagsanslag, högst 58,600 kronor.

Departementschefens yttrande rörande anslaget förekommer i stats-
 rådsprotokollet sid. 255—257.

Utskottets
 yttrande.

På framställning av Kungl. Maj:t har 1918 års lagtima riksdag till be-
 stridande av följande hyresutgifter under femte huvudtiteln på extra stat
 för år 1919 anvisat

till förhyrande av lokaler för marinförvaltningen	43,000	kronor
» » » » » sjökrigshögskolan.....	8,000	»
» » » » » kustartilleriets chefsexpedi- tion.....	3,000	»
» hyresbidrag till sjöunderofficerssällskapet i Karlskrona	1,000	»
» » » flottans varvs verkmästarförening i Karlskrona	800	»
» » » underofficerskorpralssällskapet i Karls- krona	600	»
» » » marinens varvsarbetare	1,200	»
<hr/>		
eller tillhopa 57,600 kronor.		

Anslaget är i 1919 års riksstat upptaget såsom förslagsanslag, högst.
 För underofficerssällskapet i Stockholm har av Kungl. Maj:t äskats
 ett efter 2,500 kronor för år beräknat hyresbidrag, vilket för denna
 huvudtitels vidkommande upptagits med 1,000 kronor, medan återstående
 1,500 kronor beräknats under fjärde huvudtiteln. Jämväl å tilläggsstaten
 för år 1919 har ett belopp av 1,000 kronor av Kungl. Maj:t upptagits
 under denna huvudtitel.

Enahanda belopp, som nu för Stockholms vidkommande begärts
 under detta anslag, utgår, såsom av ovan intagna tablå framgår, redan
 till sjöunderofficerssällskapet i Karlskrona.

I samband med beviljande av detta anslag för år 1919 uttalade
 riksdagen, att, därest framställning om liknande bidrag från andra sam-
 manslutningar än de då förevarande skulle komma att göras, sådan fram-
 ställning borde av riksdagen bifallas, endast där särskilt tungt vägande
 skäl därför kunde anses föreligga.

Då hyresbidrag redan beviljats en i Karlskrona befintlig sammanlutning bland underofficerare, har utskottet icke ansett sig kunna avstyrka, att jämväl samma förmån beredes nu ifrågavarande förening.

Däremot har utskottet icke ansett sig kunna tillstyrka, att medel för ändamålet beviljas å 1919 års tilläggsstat.

Då, enligt vad utskottet inhämtat, underofficerssällskapet i Karlskrona numera upphört, lär det för år 1920 erforderliga anslagsbeloppet kunna nedsättas med 600 kronor eller till 58,000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till bestridande av vissa hyresutgifter under femte huvudtiteln på extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag, högst, 58,000 kronor.

70:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 74) att, i avvaktan på den proposition angående beviljande av anslag till tillfällig löneförbättring för viss personal vid marinen, Kungl. Maj:t kunde komma att till riksdagen avlåta, bland de extra förslagsanslagen å femte huvudtiteln för år 1920 beräkna ett belopp av 1,275,000 kronor.

Tillfällig
löneförbättring för viss
personal vid
marinen.

[74.]

Beträffande denna framställning kommer utskottet framdeles under riksdagen att avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat för riksdagen

anmäla.

71:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 75) att för anställande av extra biträden å flottans stationer och inom kustfästningarna på extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag av 82,500 kronor.

Extra biträden
å flottans
stationer och
inom kustfästningarna.

[75.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 258 —264 i statsrådsprotokollet.

Till beredande av förstärkning av arbetskrafterna vid marinintendenturkåren medelst extra biträden, vilka icke äga intendenturutbildning, hava tidigare tagits i anspråk medel av femte huvudtiteln's allmänna besparingar eller ock förskotterats erforderliga belopp.

Kungl. Maj:ts
förslag.

I samband med den av 1918 års riksdag beslutade avvecklingen av det dittills tillämpade förskotts-förfarandet beviljade samma riksdag för

anställande av extra biträden å flottans stationer och inom kustfästningarna på extra stat för år 1919 ett förslagsanslag av 63,900 kronor. För ändamålet beviljade därjämte nämnda riksdag ett förslagsanslag till enahanda belopp på tilläggsstat för år 1918.

På grundvalen av förslag, som avgivits av tillkallade sakkunniga (redovisningssakkunniga), har Kungl. Maj:t den 7 september 1917 utfärdat nya föreskrifter för redovisningens ordnande vid flottans stationer och inom kustfästningarna, vilka trätt i kraft den 1 januari 1918. Dessa föreskrifter ansluta sig till de principer för statsbokföringen i övrigt, som redan genomförts eller äro avsedda att genomföras inom statsförvaltningens olika områden.

Vidare har under år 1917 av bemälda sakkunniga verkställts en undersökning i syfte att åvägabrunga en bestämd åtskillnad mellan å ena sidan de göromål, som efter redovisningsreformens genomförande förekomme å stationernas stations-, kassa- och varvskontor ävensom inom kustfästningarna och som vore av beskaffenhet att böra utföras av personal med intendenturutbildning, samt å andra sidan de arbeten därstädes, som kunde och borde omhänderhavas av personal med lägre utbildning och kompetens. Beträffande sättet för fyllandet av det behov av icke intendenturutbildad personal, som redovisningssakkunniga ansett föreligga, hava de sakkunniga såsom sin åsikt uttalat, att hithörande göromål lämpligast borde anförtros åt kvinnliga biträden, och i sådant avseende framlagt förslag rörande anställandet av sådana biträden m. m. I de av Kungl. Maj:t meddelade bestämmelserna rörande tillsättande av ifrågasvarande biträdesbefattningar har emellertid föreskrivits, att härvid i första rummet skulle ifrågakomma kompetenta och lämpliga pensionerade underofficerare, som vore familjeförsörjare, och i andra rummet övriga sökande, vare sig manliga eller kvinnliga, därvid, under i övrigt lika förutsättningar för tjänstens behöriga skötande, företräde ej finge givas manliga sökande.

Kungl. Maj:t har nu föreslagit, att avlöningen till dessa extra biträden skall från och med år 1920 utgå med vissa förhöjda belopp, och till stöd härför framlagt nedan intagna sammanställning av de för närvarande utgående och de föreslagna avlöningarna till ifrågasvarande biträden.

Personal.	Ersätt- ning, som under år 1918 må enligt gällande bestäm- melser utgå.	Summa.	Till- sammans.	Ersätt- ning, som för år 1920 föreslås av lokal- myndig- heterna.	Summa.	Till- sammans
Vid Karlskrona station:						
<i>å stationsbefälhavarens expedition:</i>						
1 biträde	å 1,200	—	1,200	å 1,600	—	1,600
<i>å stations- och kassakontoren:</i>						
1 biträde	» 2,100	2,100				
3 biträden	» 1,800	5,400				
8 »	» 1,500	12,000				
9 »	» 1,200	10,800	30,300			
6 »	—	—	—	å 2,200	13,200	
2 »	—	—	—	» 2,000	4,000	
13 »	—	—	—	» 1,600	20,800	38,000
Summa vid Karlskrona station	—	—	31,500	—	—	39,600
Vid Stockholms station:						
<i>å stationsbefälhavarens expedition:</i>						
1 biträde	å 1,800	—	1,800	—	—	—
2 biträden	—	—	—	å 2,400	—	4,800
<i>å stations- och kassakontoren:</i>						
5 biträden	å 1,800	9,000		å 2,400	12,000	
5 »	» 1,500	7,500		» 2,000	10,000	
4 »	» 1,200	4,800	21,300	» 1,600	6,400	28,400
samt för 1 extra vaktmästare i kassakontoret	» 1,200	—	1,200	—	—	—
Summa vid Stockholms station	—	—	24,300	—	—	33,200
I Vaxholms fästning:						
1 biträde åt tygintendenten	å 1,800			å 2,100		
1 » » regementsintendenten	» 1,800	3,600		» 1,800	3,900	
Summa i Vaxholms fästning	—	—	3,600	—	—	3,900
Transport	—	—	59,400	—	—	76,700

Personal.	Ersättning, som under år 1918 må enligt gällande bestämmelser utgå.	Summa.	Tillsammans.	Ersättning, som för år 1920 föreslås av lokalmyndigheterna.	Summa.	Tillsammans.
Transport	—	—	59,400	—	—	76,700
I Karlskrona fästning:						
1 biträde åt tygintendenten	å 1,500			å 2,000		
1 » » regementsintendenten	» 1,500	3,000		» 2,000	4,000	
Summa i Karlskrona fästning	—	—	3,000	—	—	4,000
I Älvsborgs fästning:						
1 biträde åt kårintendenten	—	1,500	—	—	1,800	—
Summa i Älvsborgs fästning	—	—	1,500	—	—	1,800
Summa kronor	—	—	63,900	—	—	82,500

För ifrågavarande biträdens avlöande har nu av Kungl. Maj:t begärts ett extra anslag å 82,500 kronor.

Utskottets
yttrande.

De av Kungl. Maj:t framlagda grunderna för de extra biträdenas avlöande hava givit utskottet anledning till följande erinringar.

Ifrågavarande biträdesbefattningar hava ursprungligen av redovisningssakkunniga avsetts att besättas med kvinnliga innehavare. Att emellertid även pensionerade underofficerare ifrågakommit vid befattningarnas tillsättande har enligt utskottets mening otvivelaktigt i vissa fall varit till fördel för arbetet. Avlöningarna till dessa extra biträden lära dock böra bestämmas till belopp, motsvarande dem, som numera av riksdagen beslutats för kvinnliga biträden inom statsförvaltningen i övrigt.

Utskottet, som icke funnit något att erinra mot det föreslagna antalet biträden, har med hänsyn till nyssnämnda förhållande ansett sig böra företaga en revidering av Kungl. Maj:ts förslag, därvid utskottet ansett, att av ifrågavarande biträdesbefattningar en bör upptagas i tredje lönegraden samt av de övriga en tredjedel i andra och två tredjedelar i första lönegraden. Genom denna omreglering skulle emellertid vissa

biträden komma att erhålla lägre avlöning än som för närvarande till dem utgår. Då enligt utskottets mening någon avlöningsminskning icke bör tillskyndas någon genom denna reglering, har utskottet ansett, att särskilda medel böra beviljas för beredande av lönefyllnad åt nämnda biträden.

Avlöningarna till biträdena i de särskilda graderna, hvilka givetvis böra beräknas med avdrag av belopp motsvarande avgifterna för egen pensionering, ävensom kostnaderna för genomförande av utskottets förslag framgå af nedanstående tabell.

Antal.	Personal m. m.	Avlöning för varje biträde.	Kostnader summa.
		Kronor.	Kronor.
1	Biträde av 3:e graden.....	2,150	2,150
14	Biträde av 2:a graden.....	1,750	24,500
28	Biträde av 1:a graden.....	1,350	37,800
16	Ortstillägg åt i Stockholm placerade biträden	200	3,200
	Ersättning till biträden på grund av minskning i avlöning genom omregleringen	—	1,450
	Summa	—	69,100

Det för ifrågavarande ändamål erforderliga anslagsbeloppet utgör 69,100 kronor, vilket belopp enligt utskottets mening i 1920 års riksstat bör upptagas såsom förslagsanslag, högst.

På grund av vad utskottet sålunda anfört får utskottet hemställa,

att riksdagen må för anställande av extra biträden å flottans stationer och inom kustfästningarna på extra stat för 1920 bevilja ett förslagsanslag, högst, 69,100 kronor.

72:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 76) att i avvaktan på den proposition angående beviljande av anslag till biblioteksverksamheten för underbefäl och manskap vid marinen, Kungl. Maj:t kunde komma att till riksdagen avlåta, bland de extra förslagsanslagen å femte huvudtiteln för år 1920 beräkna ett belopp av 8,200 kronor.

Biblioteks-
verksamheten
för underbefäl
och manskap
vid marinen.

[76.]

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen avlåten, den 18 februari 1919 dagtecknad proposition (nr 110), under åberopande av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden för samma

dag, föreslagit riksdagen att till understödjande av biblioteksverksamheten för underbefäl och manskap vid marinen på extra stat för år 1920 bevilja ett reservationsanslag av 8,200 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

Ifrågavarande anslag är avsett för vården och utvecklingen av underbefäls- och manskapsbiblioteken vid marinen och beräknat så, att det samma utan förstärkning av upptagna låneavgifter möjliggör å ena sidan en bokanskaffning motsvarande storleken av den läsekrets, för vilken biblioteken äro avsedda, och å andra sidan en skälig ersättning åt den eller de personer, som skola förvalta dem och övervaka, att de fylla sitt ändamål.

Utskottet, som icke har något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må till understödjande av biblioteksverksamheten för underbefäl och manskap vid marinen på extra stat för år 1920 bevilja ett reservationsanslag av 8,200 kronor.

HANDELN.

Sjökarteverket.

Sjökarte-
verket.

[77.]

73:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 77) dels godkänna det vid statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden den 9 januari 1919 fogade förslag till stat för den civila personalen vid sjökarteverket; dels ock i riksstaten för år 1920 höja det ordinarie anslaget till sjökarteverket, nu 126,300 kronor, med 1,600 kronor till 127,900 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sidorna 265—272 i statsverkspropositionen.

Utskottets
yttrande.

Kungl. Maj:t har beräknat det för år 1920 erforderliga beloppet till bestridande av utgifterna för sjökarteverket på följande sätt:

Ordinarie anslag:

bestämt anslag	kronor 73,900: —	
förslagsanslag	» 5,000: —	
reservationsanslag	» 49,000: —	kronor 127,900: —

Extra anslag:

till utförande av sjömätningar	» 173,200: —	
	kronor 301,100: —	
bidrag från handels- och sjöfartsfonden	» 21,000: —	
beräknad behållning av sjökortsförsäljningen år 1919	» 40,000: —	
	Summa kronor 362,100: —	

Av detta belopp äro det bestämda anslaget, 73,900 kronor, och förslagsanslaget, 5,000 kronor, eller tillhopa 78,900 kronor, avsedda till avlöningar åt sjökarteverkets civila personal och återstoden, eller 283,200 kronor, till verkets allmänna utgifter.

Detta förslag innebär de avvikelser från den av riksdagen godkända regleringen av motsvarande utgifter under år 1919, att behållningen av sjökortsförsäljningen nu upptagits till 40,000 kronor i stället för tidigare beräknade 35,000 kronor, samt att det bestämda anslaget upptagits till 73,900 kronor i stället för tidigare beräknade 72,300 kronor.

Ökningen av behållningen utav sjökortsförsäljningen har åstadkommits genom höjning av försäljningspriset för dylika kort. Beträffande höjningen i det bestämda anslaget är densamma betingad av 1918 års lagtima riksdags beslut om lönerreglering för vissa i statens tjänst anställda vaktmästare och med dem jämställda befattningshavare och 1919 års riksdags beslut om reglering av vissa inom statsförvaltningen anställda kvinnliga biträdens avlöningsförmåner.

Kungl. Maj:t har därjämte i detta sammanhang föreslagit en ändring i de för sjökarteverket gällande avlöningsvillkoren, innebärande, att aktuarie samt manlig ritare eller gravör finge för erhållande av ålders-tillägg till lönen tillgodoräknas den tid, han före den 1 januari 1919 innehaft sin befattning, vilken ändring skulle tillämpas från och med 1919 års ingång.

Motsvarande bestämmelser gälla redan för med nu ifrågavarande befattningshavare jämställd personal vid rikets allmänna kartverk.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran, vare sig mot beräkningen av förevarande anslag eller mot den föreslagna ändringen i avlöningsvillkoren.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

a) godkänna det vid statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden den 9 januari 1919 fogade förslag till stat för den civila personalen vid sjökarteverket;

b) godkänna av departementschefen i samma statsrådsprotokoll angiven ändring i de av 1918 års lagtima riksdag fastställda villkor och bestämmelser för åtnjutande av avlöningsförmånerna enligt den från och med år 1919 gällande stat för den civila personalen vid sjökarteverket;

c) i riksstaten för år 1920 höja det ordinarie anslaget till sjökarteverket, nu 126,300 kronor, med 1,600 kronor till 127,900 kronor, varav utgöra:

<i>Bestämt anslag</i>	73,900 kronor
<i>Förslagsanslag</i>	5,000 »
<i>Reservationsanslag</i>	49,000 »

Sjömätningar.

[78.] 74:o) I anslutning till vad utskottet under närmast föregående punkt anført, får utskottet i enlighet med Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 78) hemställa,

att riksdagen må, i likhet med vad som för innevarande år ägt rum, till *utförande av sjömätningar* på extra stat för år 1910 bevilja ett reservationsanslag av 173,200 kronor.

Lots- och fyrväsendet.

Lots- och fyr-
inrättningen
med livrädd-
ningsanstal-
terna.

[79.]

75:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 79) att, med godkännande av vid statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden den 9 januari 1919 fogade förslag till avlöningsstater för lotsstyrelsen, för befälet vid lotsverket och för fyrpersonalen, i riksstaten för år 1920 öka förslagsanslaget till lots- och fyrinrättningen med livräddningsanstalterna, nu 3,644,524 kronor, med 12,185 kronor till 3,656,709 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sidorna 273—285 i statsrådsprotokollet.

I fråga om *avlöningsstaten för lotsstyrelsen* har Kungl. Maj:t föreslagit, att den å staten för styrelsen upptagna anvisningen till vikariatsersättning samt arvoden och flitpenningar åt amanuenser och andra extra ordinarie tjänstemän måtte för möjliggörandet av förstärkning i arbetskrafterna å styrelsens kansli höjas med 4,245 kronor.

Vidare föranledas ändringar i *avlöningsstaten* för lotsstyrelsen utav 1918 års lagtima riksdags beslut om förbättring i vissa vaktmästares och med dem jämförliga befattningshavares avlöningsförmåner och innevarande års riksdags beslut om regleringen av vissa inom statsförvaltningen anställda kvinnliga biträdens avlöningsförmåner. Härav uppkommande ökning i staten uppgår till 2,000 kronor.

Statens slutsumma skulle härigenom komma att för år 1920 undergå en ökning av sammanlagt 6,245 kronor.

Till förstärkning av arbetskrafterna på lotsstyrelsens kanslibyrå ha medel ansetts böra anvisas redan för innevarande år och på den grund begärts å tilläggsstaten för år 1919.

Vad därefter beträffar *avlöningsstaten för befälet vid lotsverket* har Kungl. Maj:t begärt en höjning av densamma med 7,700 kronor till förstärkning av arbetskrafterna å lotskaptensexpeditionerna.

På tilläggsstat för år 1919 har för ifrågavarande ändamål begärts anslag till samma belopp som det nu begärda.

Uti *avlöningsstaten för fyrbatalen* föranleda vissa jämkningar i personalfördelningen en förhöjning av statens slutsumma med 700 kronor.

I fråga slutligen om den under detta anslag upptagna *övergångs- och indragningsstaten* har densamma på grund av att vissa befattningshavare avlidit eller avgått med pension ansetts kunna minskas med 2,460 kronor.

Förslagsanslaget till lots- och fyrbatalen med livräddningsanstalterna skulle alltså för år 1920 ökas med (6,245 + 7,700 + 700 — 2,460 =) 12,185 kronor och upptagas med 3,656,709 kronor enligt följande specifikation:

Direkt anvisning	kronor 3,656,300: —
Friheter	» 405: —
Ersättningar	» 4: —

Mot vad Kungl. Maj:t i fråga om detta anslag föreslagit har utskottet ej funnit anledning till erinran liksom ej heller mot de framlagda statförlagen.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må, med godkännande av det vid statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden den 9 januari 1919 fogade förslag till avlöningsstater för lotsstyrelsen, för befälet vid lotsverket och för fyrapersonalen, i riksstaten för år 1920 öka förslagsanslaget till lots- och fyrinrättningen med livräddningsanstalterna, nu 3,644,524 kronor, med 12,185 kronor till 3,656,709 kronor.

Säkerhets-
anstalter
för sjöfarten.
[80.]

76:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 80) att till säkerhetsanstalter för sjöfarten bevilja ett reservationsanslag av 164,200 kronor på extra stat för år 1920.

Beträffande denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härmed för riksdagen

anmäla.

Nautisk-meteorologiska byrån.

Nautisk-me-
teorologiska
byrån.
[81.]

77:o) I förslaget till riksstat för år 1920 har Kungl. Maj:t (punkt 81) upptagit anslaget till nautisk-meteorologiska byrån såsom oförändrat ordinarie anslag, sålunda fördelat:

bestämt anslag.....	kronor 10,000: —
reservationsanslag	» 16,100: —
<hr/>	
Summa kronor 26,100: —	

Beträffande utredningen i samband med denna anslagsfråga får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 294—299.

Utskottets
yttrande.

I enlighet med därom av 1918 års lagtima riksdag fattat beslut har för nautisk-meteorologiska byråns del i riksstaten för år 1919 uppförts följande anslag:

Nautisk-meteorologiska byrån, ordinarie anslag	kronor 26,100: —
Ytterligare en assistent vid byrån, förslagsanslag, högst, å extra stat	» 3,500: —
Tillfällig löneförbättring åt personalen vid byrån, för- slagsanslag, högst, å extra stat	» 2,400: —
Förhöjda arvoden åt vissa kontrollstationsföreståndare, förslagsanslag, högst, å extra stat	» 4,000: —

Samma anslag hava med oförändrade belopp äskats jämväl å 1920 års stat, varjämte ett förstärkningsanslag till ordinarie reservationsanslaget till nautisk-meteorologiska byrån om 2,700 kronor å extra stat för 1920 nu av Kungl. Maj:t begärts.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot vad sålunda föreslagits.

Beträffande förevarande ordinarie anslag hemställer utskottet,

att riksdagen må i riksstaten för år 1920 upptaga ordinarie anslaget till nautisk-meteorologiska byrån såsom oförändrat ordinarie anslag, sålunda fördelat:

bestämt anslag	kronor 10,000: —
reservationsanslag	» 16,100: —
<hr/> Summa kronor 26,100: —	

78:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom gjorda förslag (punkt 82) och med hänvisning till vad utskottet uti punkt 77:o) anført får utskottet hemställa,

Förstärkning
av reserva-
tionsanslaget
till nautisk-
meteo-
logiska byrån.

att riksdagen må *till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till nautisk-meteorologiska byrån* på extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag, högst, 2,700 kronor. [82.]

79:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom gjorda förslag (punkt 83) och med hänvisning till vad utskottet uti punkt 77:o) anført får utskottet hemställa,

Arvode åt
ytterligare en
assistent vid
nautisk-
meteo-
logiska byrån

att riksdagen må *till arvode åt ytterligare en assistent vid nautisk-meteorologiska byrån* på extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag, högst, 3,500 kronor. [83.]

Tillfällig löne-
förbättring
åt personalen
vid nautisk-
meteorolo-
giska byrån.

[84.]

80:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom gjorda förslag (punkt 84) och med hänvisning till vad utskottet uti punkt 77:o) anført får utskottet hemställa,

att riksdagen må *till tillfällig löneförbättring åt personalen vid nautisk-meteorologiska byrån* på extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag, högst, 2,400 kronor.

Förhöjda
arvoden åt
vissa kontroll-
stations-
föreståndare.

[85.]

81:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom gjorda förslag (punkt 85) och med hänvisning till vad utskottet uti punkt 77:o) anført får utskottet hemställa,

att riksdagen må *till förhöjda arvoden åt vissa kontrollstationsföreståndare* på extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag, högst, 4,000 kronor.

Ålderstillägg
för personalen
vid nautisk-
meteorolo-
giska byrån.

[86.]

82:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 86) att i riksstaten för år 1920 uppföra förslagsanslaget till ålderstillägg för personalen vid undervisningsanstalterna för sjöfart och nautisk-meteorologiska byrån, nu 13,000 kronor, med ett belopp av 2,000 kronor under ändrad benämning: »Ålderstillägg för personalen vid nautisk-meteorologiska byrån, förslagsanslag».

Beträffande denna framställning kommer utskottet framdeles under riksdagen att avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härmed för riksdagen

anmäla.

MARINEN OCH HANDELN.

Tillfällig löne-
reglering för
vissa ordinarie
befattnings-
havare inom
den civila
stats-
förvaltningen.

[87.]

83:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 87) att i avvaktan på den proposition angående beviljande av anslag för beredande av tillfällig lönereglering under år 1920 åt vissa ordinarie befattningshavare inom den civila statsförvaltningen, Kungl. Maj:t kunde komma att till riksdagen avlåta, bland de extra förslagsanslagen å femte huvudtiteln för år 1920 beräkna ett belopp av 343,400 kronor.

Beträffande denna framställning kommer utskottet framdeles under riksdagen att avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härmed för riksdagen

anmäla.

84:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 88) att i avvaktan på den proposition angående beviljande av anslag till förstärkning av de till avlönande av vissa extra befattningshavare inom den civila statsförvaltningen samt till vikariatsersättningar m. m. anvisade medel, Kungl. Maj:t kunde komma att till riksdagen avlåta, bland de extra förslagsanslagen å femte huvudtiteln för år 1920 beräkna ett belopp av 65,000 kronor.

Förstärkning
av de till
avlönande av
vissa extra
befattnings-
havare inom
den civila
statsförvalt-
ningen samt
ill vikariats-
ersättningar
m. m. anvisade
medel.

[88.]

Beträffande denna framställning kommer utskottet framdeles under riksdagen att avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härmed för riksdagen

anmäla.

85:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 89) att för beredande av semester åt vid sjöförsvaret anställda arbetare på extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag av 151,000 kronor.

Semester åt
vid sjö-
försvaret
anställda
arbetare.

[89.]

Jämväl beträffande denna framställning kommer utskottet framdeles under riksdagen att avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härmed för riksdagen

anmäla.

86:o) Å riksstaten för år 1919 finnes under femte huvudtiteln uppfört ett ordinarie anslag å 8,500 kronor till avlöningsförbättring för vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare. Då vid beräkningen av de särskilda anslagen hänsyn tagits till de förhöjda avlöningarna för ifrågavarande befattningshavare, har Kungl. Maj:t icke upptagit nämnda anslag i riksstaten för år 1920.

Avlönings-
förbättring
för vissa
vaktmästare
och med dem
jämförliga
befattnings-
havare.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må ur riksstaten för år 1920 utsluta det till avlöningsförbättring för vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare upptagna ordinarie anslaget å 8,500 kronor.

87:o) Beträffande de ordinarie anslag, vilka icke blivit här ovan särskilt omnämnda, har någon annan förändring icke av Kungl. Maj:t ifrågasatts, än att, på sätt framgår av punkt 32 under sjunde huvudtiteln, Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att under sistnämnda huvudtitel beräkna de för närvarande å femte huvudtiteln uppförda ordinarie anslagen till navigationsskolorna och till navigationslärarkursen med respek-

Övriga ordi-
narie anslag.

tive 178,120 kronor och 2,200 kronor; beträffande vilken framställning utskottet framdeles under riksdagen kommer att avgiva utlåtande.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må i riksstaten för år 1920 upptaga samtliga de ordinarie anslag, vilka icke blivit här ovan särskilt omförmälda, med oförändrade belopp.

De av utskottet i detta utlåtande förordade förändringarna i anslagsbeloppen för år 1920 i jämförelse med vad som av Kungl. Maj:t föreslagits framgå av vidfogade tablå (Bil. A.)

Stockholm den 18 mars 1919.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius*, *O. M. Strömberg*, *H. F. Lamm*, *J. Nilsson*, *O. Bergqvist*, *H. G. W. Wrangel*, *J. L. Widell*, *E. A. Hallin*, *A. R. Rooth* och *R. G. H. von Koch* samt

från andra kammaren: herrar *J. B. Eriksson* i Grängesberg, *J. Olofsson*, *A. Andersson* i Råstock, *J. Jönsson* i Revinge, *O. H:son Waldén*, *S. Bengtsson* i Norup, *P. A. Hansson* i Stockholm, *C. R. Jansson* i Falun, *J. Erlansson*, *S. E. J. Lübeck* och *K. E. W. Söderhielm*;

med undantag därav att i behandlingen av punkterna 55—87 deltagit dels herr *C. A. Stålberg* i stället för herr *O. M. Strömberg* dels ock herr *J. Jönsson* i Slätåker.

Reservationer

vid *punkt 35:o*) (ang. artilleribestyckning å vissa 1:a kl. undervattensbåtar) av herrar *J. B. Eriksson* i Grängesberg, *J. Olofsson*, *O. H:son Waldén*, *P. A. Hansson* i Stockholm och *C. R. Jansson* i Falun, vilka hemställa,

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning icke må av riksdagen bifallas:

vid *punkt 36:o*) (ang. moderna brisansrör) av herrar *J. B. Eriksson* i Grängesberg, *J. Olofsson*, *O. H:son Waldén*, *P. A. Hansson* i Stockholm och *C. R. Jansson* i Falun, vilka ansett, att nyanskaffning av det ifrågavarande slaget bör anstå i avvaktan på den allmänna försvarsrevisionen, och på grund därav hemställt,

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning icke må av riksdagen bifallas;

vid *punkt 49:o*) (ang. officersbyggnad i Vaxholms fästning) av herrar *J. B. Eriksson* i Grängesberg, *P. A. Hansson* i Stockholm och *C. R. Jansson* i Falun, vilka anfört:

»Enligt från vederbörande myndigheter inhämtade upplysningar har arbetet med ifrågavarande officersbyggnad i Vaxholms fästning icke påbörjats. Med hänsyn till de rådande höga byggnadskostnaderna och i avvaktan på den allmänna försvarsrevisionens resultat synes med byggnadsarbetets igångsättande böra tills vidare anstå.

Med anledning av det anförda hemställes,

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning icke må av riksdagen bifallas»;

vid *punkt 54:o*) (ang. artilleriammunition för kustfästningarna) av herrar *J. B. Eriksson* i Grängesberg, *A. Anderson* i Råstock, *O. H:son Waldén*, *P. A. Hansson* i Stockholm och *C. R. Jansson* i Falun, vilka hemställt,

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning icke må av riksdagen bifallas;

vid *punkt 55:o* (ang. ändring av vissa kanoner vid kustfästningarna) av herrar *H. G. W. Wrangel* och *S. E. J. Lübeck*, vilka ansett, att utskottet bort hemställa,

att riksdagen av det utav 1918 års lagtima riksdag till *ändring av vissa kustfästningarna tillhörande kanoner till luftkanoner* beviljade anslaget av 214,900 kronor måtte på extra stat för år 1920 såsom reservationsanslag anvisa återstående, ännu icke anvisade beloppet, 107,450 kronor;

vid *punkt 56:o*) (ang. spärr- och strandbestyckning i Vaxholms fästning) av herrar *J. B. Eriksson* i Grängesberg, *J. Olofsson*, *A. Anderson* i Råstock, *J. Jönsson* i Revinge, *O. H:son Waldén*, *S. Bengtsson* i Norup, *P. A. Hansson* i Stockholm och *C. R. Jansson* i Falun, vilka ansett att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»På framställning — — — 1920 års stat.

Utskottet, som delar den av departementschefen uttalade uppfattningen, hemställer,

att herr Wrangels förevarande motion nr 41, i vad densamma avser anvisande av medel för provisoriska anordningar för spärr- och strandbestyckning i Vaxholms fästning, icke må av riksdagen bifallas»;

vid *punkt 57:o*) (ang. luftförsvar i Karlskrona) av herrar *J. B. Eriksson* i Grängesberg, *O. H:son Waldén*, *P. A. Hansson* i Stockholm och *C. R. Jansson* i Falun, vilka hemställt,

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning icke må av riksdagen bifallas;

vid *punkt 58:o*) (ang. minmateriel) av herrar *H. G. W. Wrangel* och *S. E. J. Lübeck*, vilka ansett, att utskottet bort hemställa,

att riksdagen av det utav 1918 års lagtima riksdag för anskaffning av *minmateriel för kustfästningarna* beviljade anslaget av 190,000 kronor måtte på extra stat för år 1920 såsom reservationsanslag anvisa återstående, ännu icke anvisade beloppet, 95,000 kronor;

vid *punkt 59:o*) (ang. permanenta mineringar vid kustfästningarna) av herrar *J. B. Eriksson* i Grängesberg, *O. H:son Waldén*, *P. A. Hansson* i Stockholm och *C. R. Jansson* i Falun, vilka hemställt,

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning icke må av riksdagen bifallas;

vid *punkt 63:o*) (ang. materiel och skjutförsök vid marinen) av herrar *J. Nilsson* i Skottlandshus, *O. Bergqvist*, *H. G. W. Wrangel*, *J. L. Widell*, *E. A. Hallin*, *A. R. Rooth*, *C. A. Stålberg*, *J. Erlansson*, *J. Jönsson* i Slätåker, *S. E. J. Lübeck* och *K. E. W. Söderhielm*, vilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort äga följande lydelse:

»Den av motionärerna — — — — — otillräckliga.

Utskottet har funnit det vara av synnerlig vikt, att de under världskriget vunna erfarenheterna beträffande artillerimaterielen för vårt lands vidkommande utnyttjas och erforderliga försök snarast anställas, så att resultaten härav kunna vara till ledning vid en blivande revision av vårt försvarsväsende. På grund härav har utskottet ansett sig böra tillstyrka, att medel beviljas för det av motionärerna angivna ändamålet. Det begärda beloppet torde dock böra begränsas till 75,000 kronor och i sin helhet uppföras å 1920 års stat.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må i anledning av herrar Wrangels och Ericsons förevarande motion nr 42 för *materiel och skjutförsök vid marinen* å extra stat för år 1920 bevilja ett reservationsanslag av 75,000 kronor;

vid *punkt 69:o*) (ang. vissa hyresutgifter) av herrar *J. Olofsson*, *A. Anderson* i Råstock, *J. Jönsson* i Revinge, *O. H:son Waldén*, *S. Bengtsson* i Norup, *P. A. Hansson* i Stockholm och *C. R. Jansson* i Falun, vilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»På framställning — — — föreligga».

»Då enligt utskottets mening sådana tungt vägande skäl i detta fall icke förefinnas, har utskottet icke ansett sig kunna tillstyrka den av Kungl. Maj:t begärda anslagsökningen å 1920 års stat.

Det av Kungl. Maj:t å 1919 års tilläggsstat begärda anslaget för ifrågavarande ändamål har utskottet ej heller funnit sig kunna tillstyrka.

Då, enligt vad utskottet inhämtat, underofficerskorpralssällskapet i Karlskrona numera upphört, kan det för år 1920 erforderliga anslagsbeloppet nedsättas med ytterligare 600 kronor.

Anslaget till hyresutgifter bör alltså å 1920 års stat uppföras med 57,000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till bestridande av *vissa hyresutgifter* under femte huvudtiteln på extra stat för år 1920 bevilja ett förslagsanslag, högst, 57,000 kronor.»

Bilaga A.

Sammanställning

rörande kostnaderna under riksstatens femte huvudtitel för år 1920.

	Ordinarie anslag.	Extra anslag.	Ökning.	Minsk- ning.	Summa.
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.
Kungl. Maj:ts förslag	27,303,077	7,604,523			34,907,600
Av utskottet föreslagna förändringar under					
punkt 4:o (marinstaben)				300	
» 23:o (mekaniskt laboratorium)				65,000	
» 24:o (elektrisk belysning å Kastellholmen)				43,600	
» 56:o (spärr- och strandbestyckning)			97,975		
» 65:o (höjning av dagtraktamentena)			*28,500		
» 68:o (tryckningskostnader)				38	
» 69:o (hyresutgifter)				600	
» 71:o (extra biträden)				13,400	
Summa			126,475	122,938	
Nettoökning			3,537		
Utskottets förslag	27,302,739	7,608,398			34,910,137
(Ännu icke behandlade anslag upptagna med av					
Kungl. Maj:t föreslagna belopp.)					

*) Ökningen beroende på överflyttning från ännu ej behandlade anslag, som sedermera komma att minskas med motsvarande belopp.

Bilaga B.

Stat

för marinstaben.

	Lön.		Tjänstgöringspennningar.		Orts-tillägg.		Arvode.		Summa.		
	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	
1 bibliotekarie	—	—	—	—	—	—	1,800	—	1,800	—	{ Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kro- nor, efter 10 år med ytterligare 500 kro- nor och efter 15 år med än ytterligare 500 kronor.
1 registrator och aktu- arie, med skyldighet att biträda vid övriga göromål i marinstaben	2,200	—	1,500	—	300	—	—	—	4,000	—	
1 vaktmästare	900	—	550	—	150	—	—	—	1,600	—	
Summa kronor	—	—	—	—	—	—	—	—	7,400	—	{ Efter 3 år kan lönen höjas med 100 kro- nor, efter 6 år med ytterligare 100 kro- nor och efter 9 år med än ytterligare 100 kronor.

Anmärkningar: -

1:o. Övrig marinstaben tillhörande personal åtnjuter avlöning å andra stater.

2:o. Därest åt vaktmästaren anvisas bostad med bränsle, eventuellt med bränsle och lyse, skola med avseende härå gälla i kungörelsen den 1 november 1918, angående avlöningsförbättring från och med år 1919 för vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare, meddelade bestämmelser.

3:o. Alderstillägg å lön utgå från femte huvudtitelns anslag till ålderstillägg.

Tabell över anslagen under riksstatens för år 1920
femte huvudtitel.

Sjöförsvarsdepartementet.

	Ordinarie anslag	Extra anslag	Ordinarie anslag	Extra anslag
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
Marinen.				
Departementet.				
Departementschefen			17,000	
Departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli och kom- mandoexpeditionen			71,600	
Säger för departementet			88,600	
Marinförvaltningen och marinstaben.				
Marinförvaltningen			140,600	
Vikariatsersättning m. m. i marinförvaltningen, <i>förslagsanslag</i> , högst				25,120
Förstärkning av arbetskrafterna i marinförvaltningen, <i>förslags-</i> <i>anslag</i> , högst				20,850
Marinstaben			7,400	
Säger för marinförvaltningen och marinstaben			148,000	45,970
Undervisningsverken.				
Sjökrigshögskolan, <i>reservationsanslag</i>			27,625	
Sjökrigsskolan, <i>reservationsanslag</i>			48,469	
Tillfällig löneförbättring åt lärarpersonal vid sjökrigsskolan, <i>förslagsanslag</i>				1,300
Skeppsgosseskolor			76,800	
Marinintendentskolan, <i>reservationsanslag</i>			11,975	
Säger för undervisningsverken			164,869	1,300
Flottan.				
<i>Avlöning, ersättningar m. m.</i>				
Avlöning för flottans kårer och stater, <i>förslagsanslag</i>	106,891,120			
Rekapitulations- och avskedspremier vid flottan, <i>förslagsanslag</i>	1 ¹⁾ 143,000			

¹⁾ Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varöver särskilt utlåtande framdeles kommer att avgivas.

	Ordinarie anslag	Extra anslag	Ordinarie anslag	Extra anslag
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
Extra lönetillägg, <i>förslagsanslag</i>		500		
Ersättning för rustning och rotering, <i>förslagsanslag</i>	3,120	¹⁾ 92,873	7,037,240	93,373
Höjning av avlöningen till månadslönare, <i>förslagsanslag</i>				
<i>Intendenturen.</i>				
Beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekårerna, <i>reservationsanslag</i>	497,756			
Förstärkning av reservationsanslaget till beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekårerna, <i>förslagsanslag</i> , högst		224,000		
Naturaunderhåll åt personal vid flottan, <i>förslagsanslag</i>	¹⁾ 2,098,436		2,596,192	224,000
<i>Nybyggnad och underhåll.</i>				
Flottans nybyggnad och underhåll, <i>reservationsanslag</i>	3,195,050			
Förstärkning av reservationsanslaget till flottans nybyggnad och underhåll, <i>förslagsanslag</i> , högst		639,010		
Utvidgning m. m. av flottans varv i Karlskrona, <i>reservationsanslag</i>		275,000		
Sanitära anordningar å flottans varv i Karlskrona, <i>reservationsanslag</i>		36,700		
Ändring och modernisering av sjömanskårens vid flottans station i Karlskrona avträdesinrättningar, <i>reservationsanslag</i>		81,700		
Anordning för elektrisk svetsning å flottans varv i Karls- krona, <i>reservationsanslag</i>		50,000		
Moderna arbetsmaskiner för flottans varv i Stockholm, <i>reservationsanslag</i>		94,800		
Lyftkran för flottans varv i Stockholm m. m., <i>reservationsanslag</i>		75,000		
Järnvägsspår å Galärvarvet, <i>reservationsanslag</i>		25,000		
Lastautomobil för flottans varv i Stockholm, <i>reservationsanslag</i>		43,000		
Örlogsdepå vid Göteborg, <i>reservationsanslag</i>		20,535		
Inventarier för inkvartering av officerare och underofficerare m. m. vid Göteborgs örlogsdepå, <i>reservationsanslag</i>		14,900		
Örlogsdepå vid Härnösand, <i>reservationsanslag</i>		¹⁾ 1,000,000	3,195,050	2,355,645
<i>Övningar.</i>				
Flottans krigsberedskap och övningar, <i>reservationsanslag</i>	¹⁾ 4,052,000			
Förstärkning av reservationsanslaget till flottans krigsbered- skap och övningar, <i>förslagsanslag</i> , högst		¹⁾ 810,400		
Sjöbeväringens avlöning och beklädnad m. m., <i>förslagsanslag</i>	¹⁾ 851,984		4,903,984	810,400
<i>Artilleribehov.</i>				
Skjutförsök och inskjutning av kanoner, <i>reservationsanslag</i>	40,000			
Artilleribestyckning å vissa 1:a klass undervattensbåtar, <i>reservationsanslag</i>		60,000		
Moderna brisansrör, <i>reservationsanslag</i>		30,000	40,000	90,000

¹⁾ Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varöfver särskilt utlåtande framdeles kommer att avgivas.

	Ordinarie anslag	Extra anslag	Ordinarie anslag	Extra anslag
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
<i>Torped- och gnistsignalväsendet m. m.</i>				
Merkostnader för färdigställandet av torpeder och av varmluftsapparater för torpeder, <i>reservationsanslag</i>		¹⁾ 400,000		
Framställande av nya typer av radioapparater, <i>reservationsanslag</i>		35,000		
Provningsanstalt för gnismaterielen, <i>reservationsanslag</i>		30,000		
Försök med torped-, gnist- och flygmateriel, <i>reservationsanslag</i>		50,000		515,000
<i>Minväsendet.</i>				
Minmateriel, <i>reservationsanslag</i>				315,000
Säger för flottan			17,772,466	4,403,418
Kustartilleriet.				
<i>Avlöning.</i>				
Avlöning för kustartilleriets personal, <i>förslagsanslag</i>	¹⁾ 1,758,435			
Rekapitulations- och avskedspremier vid kustartilleriet, <i>förslagsanslag</i>	¹⁾ 51,000		1,809,435	
<i>Intendenturen.</i>				
Beklädnad åt kustartilleriets manskap, <i>reservationsanslag</i> ...	122,655			
Förstärkning av reservationsanslaget till beklädnad åt kustartilleriets manskap, <i>förslagsanslag</i> , högst		55,200		
Naturaunderhåll åt personal vid kustartilleriet, <i>förslagsanslag</i>	¹⁾ 530,900		653,555	55,200
<i>Nybyggnad och underhåll.</i>				
Underhåll av kustartilleriets byggnader och materiel, <i>reservationsanslag</i>	699,500			
Förstärkning av reservationsanslaget till underhåll av kustartilleriets byggnader och materiel, <i>förslagsanslag</i> , högst		139,900		
Officersbyggnad i Vaxholms fästning, <i>reservationsanslag</i>		117,425		
Vatten- och avloppsledningar för befäls- och underbefälsbyggnaderna vid Vaxholms kustartilleriregemente, <i>reservationsanslag</i>		35,000	699,500	292,325
<i>Övningar.</i>				
Kustartilleriets krigsberedskap och övningar, <i>reservationsanslag</i>	¹⁾ 479,800			
Kustartilleribeväringsens avlöning och beklädnad m. m., <i>förslagsanslag</i>	¹⁾ 430,000			
Krigsövningar vid kustfästningarna, <i>reservationsanslag</i>	20,000			
Lega och furagering m. m. för hästar vid kustartilleriet, <i>förslagsanslag</i> , högst		75,000	929,800	75,000

¹⁾ Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varöfver särskilt utlåtande framdeles kommer att avgivas.

	Ordinarie anslag	Extra anslag	Ordinarie anslag	Extra anslag
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
Artilleribehov.				
Artilleriammunition för kustfästningarna, <i>reservationsanslag</i>		125,000		
Provisoriska anordningar för spärr- och strandbestyckning i Vaxholms fästning, <i>reservationsanslag</i>		97,975		
Luftförsvar av Karlskrona varv och fästning, <i>reservationsanslag</i>		27,000		249,975
Minväsendet.				
Permanenta mineringar vid kustfästningarna, <i>reservationsanslag</i>				50,250
Säger för kustartilleriet			4,092,290	722,750
Flottan och kustartilleriet.				
Reservstat för marinen, <i>förslagsanslag</i>			39,111	
Åtgärder för civilanställning av uttjänt personal vid marinen, <i>förslagsanslag</i>				16,400
Försök med minmateriel, <i>reservationsanslag</i>				25,000
Säger för flottan och kustartilleriet			39,111	41,400
Diverse.				
Personliga lönetillägg, <i>förslagsanslag</i> , högst				2,945
Ålderstillägg, <i>förslagsanslag</i>			42,000	
Ersättning åt officerare, ingenjörer och intendenten under anställning eller kommendering utrikes, <i>reservationsanslag</i>			15,000	
Resestipendium åt läkare vid marinläkarkåren, <i>reservationsanslag</i>			2,000	
Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i>			55,500	
Provisorisk förhöjning av dagtraktamentena, <i>förslagsanslag</i>				56,000
Flyttningshjälp, <i>förslagsanslag</i>			22,000	
Sjukvård för marinen, <i>förslagsanslag</i>			175,960	
Uppvärmning, belysning, renhållning samt tvätt- och badinrättningar, <i>förslagsanslag</i>			425,000	
Arvoden åt vid skeppsgosseckåren i Marstrand anställda personer m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst				14,915
Skrivmaterialier och expenser m. m., <i>förslagsanslag</i>			180,000	
Utgivande av läroböcker, beskrivningar, reglementen och instruktioner m. m., <i>förslagsanslag</i>			40,000	
Tryckningskostnader, <i>förslagsanslag</i>			34,980	
Diverse behov			22,254	
Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>			105,000	
Hyresutgifter, <i>förslagsanslag</i> , högst				58,000
Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>förslagsanslag</i>			65,000	

	Ordinarie anslag	Extra anslag	Ordinarie anslag	Extra anslag
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
Tillfällig löneförbättring för viss personal vid marinen, <i>förslagsanslag</i>				¹⁾ 1,275,000
Extra biträden å flottans stationer och inom kustfästningarna, <i>förslagsanslag</i> , högst				69,100
Biblioteksverksamheten för underbefäl och manskap vid marinen, <i>reservationsanslag</i>				8,200
Säger för diverse			1,184,694	1,484,160
Säger för marinen			23,490,030	6,698,998
Handeln.				
<i>Sjökarteverket.</i>				
Sjökarteverket:				
<i>Bestämt anslag</i>	73,900			
<i>Förslagsanslag</i>	5,000			
<i>Reservationsanslag</i>	49,000			
Sjömätningar, <i>reservationsanslag</i>	127,900	173,200	127,900	173,200
<i>Lots- och fyrväsendet.</i>				
Lots- och fyrinrättningen med livräddningsanstalterna, <i>förslagsanslag</i> :				
Direkt anvisning	3,656,300			
Friheter	405			
Ersättningar	4			
Säkerhetsanstalter för sjöfarten, <i>reservationsanslag</i>	3,656,709	¹⁾ 164,200	3,656,709	164,200
<i>Nautisk-meteorologiska byrån.</i>				
Nautisk-meteorologiska byrån:				
<i>Bestämt anslag</i>	10,000			
<i>Reservationsanslag</i>	16,100			
Förstärkning av reservationsanslaget till nautisk-meteorologiska byrån, <i>förslagsanslag</i> , högst	26,100			
Ytterligare en assistent vid nautisk-meteorologiska byrån, <i>förslagsanslag</i> , högst		2,700		
Tillfällig löneförbättring åt personalen vid nautisk-meteorologiska byrån, <i>förslagsanslag</i> , högst		3,500		
Förhöjda arvoden åt vissa kontrollstationsföreståndare, <i>förslagsanslag</i> , högst ..		2,400		
Ålderstillägg för personalen vid nautisk-meteorologiska byrån, <i>förslagsanslag</i>		4,000		
	¹⁾ 2,000		28,100	12,600
Säger för handeln			3,812,709	350,000

¹⁾ Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varöfver särskilt utlåtande framdeles kommer att avgivas.

	Ordinarie anslag	Extra anslag	Ordinarie anslag	Extra anslag
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor
Marinen och handeln.				
Tillfällig lönerreglering för vissa ordinarie befattningshavare inom den civila statsförvaltningen, <i>förslagsanslag</i>				¹⁾ 343,400
Förstärkning av de till avlönande av vissa extra befattningshavare inom den civila statsförvaltningen samt till vikariatsersättningar m. m. anvisade medel, <i>förslagsanslag</i>				¹⁾ 65,000
Semester åt vid sjöförsvaret anställda arbetare, <i>förslagsanslag</i>				¹⁾ 151,000
Säger för marinen och handeln				559,400
Summa			27,302,739	7,608,398

¹⁾ Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varöver särskilt utlåtande framdeles kommer att avgivas.